

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mira Malkamäki ja Tiina Rautakoski

AVOIMEN PÄIVÄKODIN MERKITYS PERHEILLE

Sosiaaliala

2010

ALKUSANAT

Haluamme kiittää ohjaajaamme Ahti Nymania sekä Vaahteramäen ja Ristinummen avoimia päiväkoteja henkilökuntineen.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tekijät	Mira Malkamäki ja Tiina Rautakoski
Opinnäytetyön nimi	Avoimen päiväkodin merkitys perheille
Vuosi	2010
Kieli	suomi
Sivumäärä	74 + 3 liitettä
Ohjaaja	Ahti Nyman

Opinnäytetyönä tehdyn tutkimuksen tavoitteena on selvittää miksi vanhemmat käyvät avoimessa päiväkodissa ja mikä hyöty avoimesta päiväkodista on vanhemmalle ja lapselle.

Tutkimuksen aineisto kerättiin toukokuun 2010 aikana. Kyselylomakkeisiin vastasivat Ristinummen ja Vaahteramäen avoimien päiväkotien asiakkaat. Kyselylomake sisälsi 11 monivalintakysymystä ja kolme avointa kysymystä. Vastaajien otos oli 30. Monivalintakysymykset analysoitiin kvantitatiivisella menetelmällä ja avoimet kysymykset kvalitatiivisella menetelmällä.

Tutkimustuloksista ilmeni, että suurin kävijämäärä ovat naimisissa olevat alle 3-vuotiaiden lasten kotiäidit. Leikin tärkeys ja muiden vanhempien seura nousivat merkittävimmiksi syiksi avoimessa päiväkodissa käymiseen.

Tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää. Niitä voidaan kuitenkin käyttää avoimen päiväkodin toiminnan kehittämisessä.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Sosiaalialan koulutusohjelma

ABSTRACT

Authors	Mira Malkamäki and Tiina Rautakoski
Title	The Meaning of Open Day Care Center to Families
Year	2010
Language	Finnish
Pages	74 + 3 Appendices
Name of Supervisor	Ahti Nyman

The purpose of this bachelor's thesis is to find out why parents go to open day care center and what the benefits are, to the parents and to the children.

The material was collected during May 2010. The questionnaire was answered by the clients of open day care centre in Ristinummi and Vaahteramäki. The questionnaire included 11 multiple choice questions and three open ended questions. There were 30 respondents. The multiple choice questions were analyzed with a quantitative method and the open ended questions with a qualitative method.

The results show that the main group that visited the open day care centre included married homemakers, who have children under the age of 3. The importance of play and company of other parents turned out to be the main reasons for attending the open day care centre.

The results of the research cannot be generalized. However, they can be used in developing the open day care centers activities.

Keywords open day care center, parenthood, family, peer support

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 AVOIN PÄIVÄKOTI	10
2.1 Vaahteramäen avoin päiväkoti	11
2.2 Ristinummen avoin päiväkoti.....	12
3 LAKI	14
4 VAASAN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA	16
5 KASVATUSKUMPPANUUS.....	19
6 VANHEMMUUS.....	21
6.1 Vanhemmuuden roolikartta.....	23
6.2 Äitiys	25
6.3 Isyys.....	26
7 LAPSUUS	27
7.1 Sosiaaliset taidot.....	27
7.2 Leikki.....	28
8 VERTAISTUKI	30
8.1 Vertaistoiminta	31
8.2 Vertaistukiryhmät Suomessa.....	34
9 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	35

9.1 Tutkimusongelmat.....	35
9.2 Tutkimuskohde.....	35
9.3 Tutkimusmenetelmät.....	35
9.4 Tutkimuksen toteutus.....	36
9.5 Tutkimuksen luotettavuus.....	37
10 TUTKIMUSTULOKSET.....	39
10.1 Avoimien päiväkotien merkitys vuorovaikutussuhteissa.....	49
10.2 Avoimen päiväkodin toiminnan merkitys.....	50
10.3 Avoimen päiväkodin ilmapiiri.....	51
10.4 Avoimen päiväkodin toiminnan monipuolistaminen.....	51
10.5 Kerhotoiminta lapsen kehittymisen tukena.....	52
11 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	54
14 POHDINTAA.....	60
LÄHTEET.....	65
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme avulla halutaan kartuttaa, mikä merkitys avoimilla päiväkodeilla on vanhemmille Vaasassa. Tämä siksi, että nykyään tukiverkostot eivät ole enää tiiviitä ja suuria, niin kuin ennen vanhaan ja uusilla vanhemmilla, kotiäideillä tai yksinhuoltajilla on suuri vaara joutua syrjään yhteiskunnasta.

Tarkoituksenamme oli aluksi tehdä opinnäytetyöt yksin, mutta kesäloman ajan ideoitten sekä ajatuksien muhiessa tulimme molemmat siihen päätökseen, että olisi järkevämpi tehdä opinnäytetyö yhdessä. Koimme, että parin kanssa saisi paljon aktiivisemmin ja opettavaisemmin tehtyä työt ajallaan valmiiksi. Toisen henkilön tuki tuntui myös turvalliselta ajatukselta, sillä mikäli ongelmia tai kysymyksiä syntyisi kirjoittamisen lomassa, pystyisi saamaan neuvoa pariltaan. Tästä syystä otimme syksyn alussa yhteyttä Vaahteramäen ja Ristinummen avoimiin päiväkoteihin ja pyysimme lupaa, että saisimme yhdessä tarkastella tutkimustuloksia.

Tarkastelun kohteena ovat erityisesti syyt, joiden vuoksi vanhemmat käyvät avoimessa päiväkodissa ja mikä hyöty avoimesta päiväkodista on vanhemmille ja lapsille. Näitä asioita saatiin selville itse tehdyn kyselyn avulla. Tutkimuksemme sisältää 11 kvantitatiivista kysymystä ja kolme kvalitatiivista kysymystä. Kyselyt tehtiin ja jaettiin Vaahteramäen sekä Ristinummen avoimiin päiväkoteihin kevään lopussa ja vastausaika oli kaksi viikkoa. Iloksemme huomasimme, että takaisin saatiin kaikki 30 kyselyä, jotka avoimiin päiväkoteihin oli jaettu.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään muun muassa varhaiskasvatukseen liittyviä aiheita, avointa päiväkotia, Vaasan omaa varhaiskasvatussuunitelmaa, vanhemmuutta ja lapsuutta sekä leikin merkitystä lapselle. Pyrimme saamaan selville erilaisia asioita, joita vanhemmat pitävät tärkeinä avoimen päiväkodin toiminnassa ja sen olemassaolossa. Aihe on mielestämme ajankohtainen ja sen vuoksi myös tärkeä, koska nykään on niin paljon kotiäitejä, joille kodin ulkopuolelle lähteminen lastensa kanssa tuo vaihtelua rutiininomaiseen arkeen.

Avointa päiväkotia on aikaisemmin tutkittu hyvin vähän. Tutkimuksia, joihin emme ole omassa opinnäytetyössämme viittaneet, ovat muun muassa Pirkko Tissarin Avoin päiväkotia lapsiperheiden arjessa 2009, Maria Snellmanin ja Tiina Virnan Avoimen päiväkodin vertaisryhmätoiminta vanhemmuuden tukena 2005 sekä Minna Hintsalan 2008 vuonna tehty tutkimus Avoin päiväkotia vanhemmuuden kontekstina.

Noin 50 % alle kouluikäisten lasten vanhemmista käyttää hyväkseen Suomessa olevaa subjektiivista oikeutta saada päivähoitopaikkaa, esiopetukseen puolestaan osallistuvat lähes kaikki lapset. Hoitopaikan saa lapselle tarpeesta riippumatta. (Polamo 2009, 29.)

Päiväkodeissa on tarjolla alle kouluikäisille lapsille koko- ja osapäivähoitoa, ja lisäksi joissain päiväkodeissa on pienemmille koululaisille aamu- ja iltapäivätoimintaa. Lapsiryhmiä voi olla erilaisia: alle 3-vuotiaiden tai 3-6-vuotiaiden ryhmiä, sisarusryhmiä 1-6-vuotiaille tai erityispäivähoitoa tarjoavia ryhmiä. Esiopetus Vaasan kaupungissa toteutetaan päiväkodeissa, ja kaikille 6-vuotiaille lapsille on taattu mahdollisuus osallistua perheiden tarpeiden mukaan esiopetukseen joko kokopäivä- tai osapäiväryhmässä. Koulutettu henkilökunta vastaa päiväkodeissa alle kouluikäisten lasten varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta. Tavoitteellisessa ja suunnitelmallisessa toiminnassa huomioidaan lapsen ikä, yksilöllisyys sekä erityiset kehitystarpeet. Jokaisella päiväkodilla voi olla toiminnassaan erilaisia painopistealueita kuten esimerkiksi liikunta-, musiikki- tai luontokasvatus. (Vaasan kaupunki 2010b.)

Kunnan tarjoaman päivähoiton rinnalla on yksityisiä päivähoiton tuottajia, päiväkoteja ja yksityisiä perhepäivähoitajia. Näistä osa on erikoistunut erilaisiin pedagogiikkoihin eli kasvatustieteisiin suuntauksiin. Näitä suuntauksia ovat esimerkiksi Rudolf Steinerin ajatuksiin erikoistunut päivähoito, kristilliseen ajatteluun painottunut päivähoito tai italialaiseen Reggio Emilian kaupungin taidepainotteinen päivähoito. (Polamo 2009, 185.)

Vaasassa tarjotaan vapaamuotoista leikkitoimintaa lapsille ja lapsiperheille leikkikerhoissa, leikkipuistoissa ja avoimissa päiväkodeissa täydentäen muita päivähoidon muotoja. Ensisijaisesti alle kouluikäisille on tarjolla ohjattua ja valvottua ulkoleikkitoimintaa, koululaisille on valvottua vapaa-ajan toimintaa ja avoimissa päiväkodeissa taas on perheiden kasvatustoimintaa tukevaa työtä sekä yhdyskuntatyötä. (Vaasan kaupunki, 2010a.)

2 AVOIN PÄIVÄKOTI

Avoimet päiväkodit tarjoavat kaksi kertaa viikossa erilaista tekemistä ja toimintaa pienille, lähinnä kotona hoidettaville 3-5-vuotiaille lapsille, kerhojen muodossa. Näihin kerhoihin on kiinteä kuukausimaksu. (Vaasan kaupunki, 2010a.)

Avoim varhaiskasvatus on ohjattua toimintaa sellaisille lapsille, joita vanhemmat hoitavat kotona. Avoimen toiminnan tavoitteena on tukea perheitä lasten kasvatuksessa ja hoidossa silloin, kun perheellä ei ole tarvetta kokopäiväiseen hoitoon ja lapselle on päätetty sen tilalle kotihoito. Tämä toiminta sopii myös hyväksi vaihtoehdoksi kokopäivähoidolle, jos molemmat tai toinen vanhemmista on kotona. (Oulun kaupunki, 2010.)

Avoim päiväkotim on hyvä keino saada ohjattua toimintaa lapsille ja samalla vanhemmat pääsevät tutustumaan asuinympäristön toisiin lapsiperheisiin. Avoimen päiväkodin toiminta on suunnattu kotihoidossa oleville 0-5-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Päiväkodissa työskentelevä henkilökunta suunnittelee ja toteuttaa erilaista toimintaa huomioiden asiakkaana olevien perheiden tarpeita ja toiveita, esimerkiksi erilaisten musiikin, liikunnan, leikin ja kädentaitojen keinoin. Avoimessa päiväkodissa vanhemmilla ja huoltajilla on mahdollisuus keskustella lapsista ja elämän arkisista asioista. (Oulun kaupunki, 2010.)

Päivähoidossa tehdään monia erilaisia lasta aidosti kehittäviä, hauskoja ja mielenkiintoisia asioita. Lapsen päivään päivähoitossa voi kuulua leikkiä, laulamista, askartelua, piirtämistä, jumppaa, maalaamista, retkiä ja paljon muuta. Tärkeää päivähoiton kasvatuksessa on se, miten asiat tehdään, eikä mitä tehdään. (Polamo 2009, 73.)

Lapsen ympäristö toimii aina samalla myös oppimisympäristönä. Lapsen oppiessa uuden asian, tiedon tai taidon, vanhempien toiminta on ratkaisevassa asemassa. Päivähoidon osalta ympäristö voidaan jakaa viiteen osaan ja näitä ovat psyykkinen, fyysinen, sosiaalinen, rakenteellinen sekä muu ympäristö. Apuun lapsen terveen

minäkuvan ja psyykeen rakentumiseen liittyy psyykkinen ympäristö, fyysiseen ympäristöön kuuluvat muun muassa tilat, ilmapiiri ja lapsen kohtaaminen. Ryhmän toiminta taas kuuluu sosiaaliseen ympäristöön ja rakenteelliseen ympäristöön kuuluu esimerkiksi lapsiryhmien rakenne, eli se kuinka monta lasta ja aikuista ryhmässä on. (Polamo 2009, 107.)

Vanhemmat ajattelevat usein, että päivähoitossa lapsi oppii tärkeitä ja oikeita asioita. Tämän lisäksi lapsi voi oppia myös haitallisia asioita. Päivähoito parhaimmillaan korvaa ja täydentää lasten kotikasvatusta, mutta ei koskaan korvaa sitä. Vanhemmilla on kokonaisvastuu lapsen tarpeiden tunnistamisessa ja niiden tyydyttämisessä. Vanhemmat ovat myös vastuussa lapsen oppimisessa ja se on tarve siinä missä fyysiset ja emotionaaliset tarpeetkin ovat. (Polamo 2009, 107.)

Vaasassa on useita avoimia päiväkoteja, Ristinummen avoin päiväkotiki, Gerbyn avoin päiväkotiki, Vaahteramäen avoin päiväkotiki, ruotsinkielinen Gustavsborgin avoin päiväkotiki sekä Huutoniemen avoin päiväkotiki (Vaasan kaupunki 2010a). Tutkimuksemme käsittelee Vaahteramäen ja Ristinummen avoimia päiväkoteja.

2.1 Vaahteramäen avoin päiväkotiki

Yksi paikoista, johon laitoimme opinnäytetyötämme varten olevat kyselyt, oli Vaahteramäen avoin päiväkotiki. Sen henkilökuntaan kuuluvat lastentarhanopettaja, puistotäti ja leikinohjaaja. Päiväkodin avoin toiminta keskittyy tiistai-, torstai- ja perjantapäiviin, jolloin se on auki kello yhdeksästä kello kahteentoista asti. Maanantai- ja perjantai-aamupäiväsin siellä pidetään kolmesta viiteen ikävuoteen olevien lapsien kerhoa. Joka arki-iltapäivä paikka toimii kello 16.30 asti koululaisten iltapäiväkerhona. (Vaasan kaupunki 2010d.)

Vaahteramäen avoin päiväkotiki on maksuton, mutta päiväkodin kerhotoiminta on maksullista. Avoimen päiväkodin toiminta on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille. Sinne lapset tulevat yhdessä vanhempiensa tai hoitajiensa kanssa. Toimintaan ei

tarvitse tehdä ennakkovarausta, vaan sinne saa osallistua ilman ilmoittautumista. (Vaasan kaupunki 2010d.)

Vaahteramäen avoimen päiväkodin painopisteet ovat leikki, musiikkikasvatus, vanhemmuuden tukeminen ja ulkoleikit. Avoin päiväkotitarjoaja tarjoaa vanhempi-lapsiryhmille musiikkileikkituokioita. Näissä tuokioissa leikitään laulaen lapsen kanssa. Päiväkodissa käy myös vierailijoita, esimerkiksi puhumassa kasvatukseen liittyvistä asioista tai tuote-esittelemässä vaatteita koko perheelle. (Vaasan kaupunki 2010d.)

Toiminta-ajatuksena Vaahteramäen avoimelle päiväkodille on täydentää muita päivähoitomuotoja tarjoamalla perheille, perhepäivähoitoryhmille sekä 1-2-luokkalaisille erilaisia ohjattuja viriketoimintoja sekä lapsen kasvua tukevia toimintoja. (Vaasan kaupunki 2010d.)

2.2 Ristinummen avoin päiväkotitarjoaja

Toinen kyselyyn vastanneiden joukko oli Ristinummen avoimesta päiväkodista. Päiväkodissa toimii lastentarhanopettaja ja leikinohjaaja. Maanantai- ja perjantaitoimintapäivisin toiminta keskittyy 3-5-vuotiaiden kerhoon, silloin iltapäivisin kahdestatoista yhteen on toiminta avoimen päiväkodin puolella. Tiistaista torstaihin avoin päiväkotitarjoaja on avoinna yhdeksästä yhteen. (Vaasan kaupunki 2010c.)

Niin kuin Vaahteramäen avoin päiväkotitarjoajakin, Ristinummen avoin toiminta on maksutonta ja kerho maksullista. 3-5-vuotiaiden kerhotoimintaan aikuinen voi jättää lapsensa askartelemaan, laulamaan ja leikkimään. (Vaasan kaupunki 2010c.)

Ristinummen avoimen päiväkodin toiminta on tarkoitettu alle kouluikäisille sekä heidän vanhemmilleen ja sinne voi osallistua ilman ennakoilmoittautumista. Avoimen päiväkodin pyrkimyksenä on tukea sekä lapsen kehitystä että aikuista hänen kasvatustyössään. Päiväkodissa on yhteistoimintaa lapselle ja vanhemmalle: siellä leikitään, lauletaan, askarrellaan, jumpataan, maalataan, leivotaan ja tehdään retkiä. Aikuisille on myös tarjolla muun muassa asiantuntijavierailuja ja tuote-esittelyjä. Avoimessa päiväkodissa on mahdollisuus ostaa pientä maksua vastaan kahvia, teetä,

mehua ja muuta purtavaa. Paikanpäälle voi ottaa myös mukaan omat eväät. Ristinummen avoimessa päiväkodissa aikuiset toimivat yhdessä lasten kanssa, mutta päävastuu lapsesta on mukana olevalla aikuisella. Avoimen päiväkodin toimintaan kuuluu se, että sinne voi tulla silloin kun aikuiselle ja lapselle sopii. (Vaasan kaupunki 2010c.)

Toiminnan tarkoitus on antaa aikuisille ja lapsille mahdollisuus yhdessä leikkimiseen ja toisiin lapsiin sekä aikuisiin tutustumiseen. Avoimen päiväkodin toiminta tarjoaa vaihtelua lapsen ja aikuisen päivään. (Vaasan kaupunki 2010c.)

3 LAKI

Seuraavassa siteerataan lakia lasten huollosta ja tapaamisoikeudesta.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.4.1983/361

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lapsen huolto

Lapsen huollon tarkoituksena on turvata lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi lapsen yksilöllisten tarpeiden ja toivomusten mukaisesti. Huollon tulee turvata myönteiset ja läheiset ihmissuhteet erityisesti lapsen ja hänen vanhempiensa välillä.

Lapselle tulee turvata hyvä hoito ja kasvatus sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen valvonta ja huolenpito. Lapselle on pyrittävä antamaan turvallinen ja virikkeitä antava kasvuympäristö sekä lapsen taipumuksia ja toivomuksia vastaava koulutus.

Lasta tulee kasvattaa siten, että lapsi saa osakseen ymmärtämystä, turvaa ja hellyyttä. Lasta ei saa alistaa, kurittaa ruumiillisesti eikä kohdella muulla tavoin loukkaavasti. Lapsen itsenäistymistä sekä kasvamista vastuullisuuteen ja aikuisuuteen tulee tukea ja edistää. (L361/1983)

Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36

1 § (18.5.1990/451)

Lasten päivähoidolla tarkoitetaan tässä laissa lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana.

Päiväkotihoidoa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi.

Perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi.

Leikkitoimintaa ja muuta päivähoitotoimintaa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa.

Päivähoidossa olevalle lapselle voidaan järjestää myös tarpeelliset kuljetukset. (L451/1990)

1 a § (23.12.1999/1290)

Kun perusopetuslain (628/1998) mukaista esiopetusta järjestetään tämän lain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettussa päivähoitopaikassa, sovelletaan esiopetukseen, mitä tässä laissa tai sen nojalla asetuksella säädetään, jollei perusopetuslaissa tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä. (L1290/1999)

2 §

Lasten päivähoitoa voivat saada lapset, jotka vielä eivät ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty, myös sitä vanhemmat lapset.

Lasten päivähoito on pyrittävä järjestämään siten, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon sinä vuorokauden aikana, jona sitä tarvitaan. (L304/1983)

2 a § (25.3.1983/304)

Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä.

Päivähoidon tulee omalta osaltaan tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö.

Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoiton tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Uskonnollisen kasvatuksen tukemisessa on kunnioitettava lapsen vanhempien tai holhoojan vakaumusta.

Edistäessään lapsen kehitystä päivähoiton tulee tukea lapsen kasvua yhteisvastuuseen ja rauhaan sekä elinympäristön vaalimiseen. (L304/1983)

4 VAASAN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Vaasan oman varhaiskasvatussuunnitelman perustana ovat STAKESIN varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä Vaasan lapsi- ja perhepoliittinen ohjelma. Tämän lisäksi perustana tähän on Vaasan esiopetussuunnitelma, kaupungin visio sekä kaupungin henkilöstöstrategia. Myös esiopetussuunnitelman perusteet, mentorit, työryhmät, koko varhaiskasvatushenkilöstö ja vanhemmat kuuluvat tähän. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

VASUN organisaation asettajana toimii varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Starck. Ohjaustyöryhmään kuuluu osanottajia molemmista kieliryhmistä ja kaikista varhaiskasvatusmuodoista. Mentoreina toimivat Gun Väkeväinen ja Anne Savola-Vaaraniemi sekä valmistelevan työryhmän muodostivat neljä varhaiskasvatuksen edustajaa. Valmisteluissa varhaiskasvatushenkilöstö oli laajasti mukana eri työryhmissä. Prosessiin osallistuivat koko varhaiskasvatushenkilöstö ja vanhemmat VASU-kirjeiden avulla. Vasuprosessin rinnalla oli jatkuvaa koulutusta ja tässä prosessissa ovat olleet mukana koulu, neuvola, sosiaalityö, kulttuuri, seurakunta sekä kolmas sektori. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Vaasan VASU:n vision kasvatuspäämäärinä ovat lapsen yksilöllisyys, toisten huomioon ottaminen ja toisista välittäminen sekä lapsen itsenäisyyden asteittainen tukeminen. Kun lapsi on varhaiskasvatuksessa, tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Tällöin lapsesta koettu ilo ja hänen ainutlaatuisuutensa näkyvät. Perusteena lapsilähtöiseen toimintaan on lapsen todellinen kuuleminen ja herkkyys lasta kohtaan. Ihmisenä kehittymiseen elinehto on tulla nähdyksi, kuulluksi ja arvostetuksi. Tähän yhtenä keinona on saduttaminen, joka on lasten ajatusten ja kielen tallentamista. Jotta varhaiskasvatuksen polku on hyvä, se edellyttää vuorovaikutusta, välittömästi tutkimista, kun tarve on havaittu yhdessä vanhemman kanssa sekä lapsen omaa kasvun kansiota, joka kertoo lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Aikuinen on eettinen esimerkki ja kasvattajalta edellytetään herkkyyttä sekä luottamusta lapsen kykyyn ajatella. Oppimis- ja leikkiympäristössä näkyvät lapselle ominainen tapa toimia ja sisällölliset orientaatiot. Lapsen erityisen tuen tarpeen tunnistamista edellytetään kasvattajalta. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Varhaiskasvatuksessa vastuu lapsen kehityksestä ja kasvusta jaetaan kodin ja henkilöstön kesken. Perhekohtainen kasvatuskumppanuus toteutuu yhteistyössä lapsen parhaaksi. Osa henkilöstön toimintaa on toiminnan dokumentointi, arviointi ja kehittäminen. Uuteen hoitopaikkaan tieto lapsesta siirtyy yhteistyössä vanhempien kanssa ja tämä on varhaiskasvatuksen polun jatkumoa. VASUN mukaan henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen tulee panostaa. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Kieli tukee ajattelutoiminnan kehitystä lapsessa. Lapsen kielen kehitykselle on tärkeää vuorovaikutus ja kielen käyttö eri tilanteissa. Monipuolisessa toiminnassa kehittyvät lapsen oma ilmaisu, kieli ja mielikuvat. Kieli on vuorovaikutuksen ja kommunikaation väline kaikkien orientaatioiden alueilla. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on toiminnan suunnittelun pohjana. Lapsen iästä ja kehitysvaiheesta riippuvat varhaiskasvatuksen toiminnassa käytetyt kasvatus- ja opetusmenetelmät. Kun toimintaympäristö luodaan, siihen vaikuttavat lapsiryhmän tarpeet ja kehittymisen haasteet. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Päivähoidon henkilöstö luo edellytyksiä sille, että lapsen liikkuminen, oppiminen, kommunikointi, sosiaalinen vuorovaikutus, itsenäisyys ja omatoimisuus muodostuvat mahdollisimman pitkälle arjessa. Näihin ovat avuksi struktuuri, eli selkeä rakenne lapsen päivän tapahtumiin, aikuisen ja lapsen välinen vuorovaikutus sekä vertaisryhmät. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

Jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle tehdään lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma. Suunnitelmassa yhdistyy vanhempien oman lapsen

tuntemus ja varhaiskasvatushenkilöstön asiantuntijuus. Tämä varhaiskasvatussuunnitelma sisältää lapsen kokemukset, tarpeet ja tulevaisuuden näkymät sekä lapsen vahvuudet, mielenkiinnon kohteet, yksilöllisen tuen ja ohjauksen tarpeet. Suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti yhdessä vanhempien kanssa ja se on kokonaisuus varhaisista vuosista esiopetussuunnitelmaan asti. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2006.)

5 KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista ja toimimista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tasavertaista vuorovaikutusta. Kasvatuskumppanuus lähtee lapsen tarpeista ja sitä ohjaa lapsen oikeuksien ja edun toteuttaminen. (Kaskela & Kekkonen 2008, 11) Kasvatuskumppanuuteen perustuvassa asiakassuhteessa kasvattajan sekä vanhempien tiedot lapsesta ja taidot toimia lapsen kanssa yhdistyvät lapsen hyvinvointia kannattelevalla tavalla. Vanhemmilla on ensisijainen kasvatustavastuu ja kasvatusoikeus lapsestaan. Päivähoidon henkilöstö vastaa siitä, että kasvatuskumppanuus sisältyy osaksi alusta alkaen perheiden ja päivähoidon yhteistyötä ja varhaiskasvatusta. (Kaskela & Kekkonen 2008, 17–18.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa todetaan, että vanhemmilla täytyy olla mahdollisuus osallistua lastaan koskeviin kasvatust keskusteluihin ja lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Kasvatuskumppanuuden tavoitteena on syventää asteittain vanhempien ja kasvattajien kohtaamisia. Keskustelujen sisältö syvenee, kun vanhempien oma lapsensa tuntemus ja kasvattajien ammatillinen asiantuntemus ovat aidossa dialogissa keskenään, lapsen asiat ja elämäntilanteet päivähoidossa ja perheessä tulisivat vastaanotetuksi ja jaetuksi kunnioittavassa, tasavertaisessa ja avoimessa vuoropuhelussa. Lapsi toimijana ja kokijana tulee kokonaisvaltaisesti nähdyksi ja ymmärretyksi. Lapsen leikin, toiminnan, tarpeiden, toiveiden ja kokemusten havainnointi sekä havaitseminen ovat keskiössä. Merkittävän aseman saa se, miten lapselle puhutaan ja miten lapsen kanssa puhutaan. (Kaskela & Kekkonen 2008, 17.)

Vanhempien rinnalla varhaiskasvatuksen työntekijät osallistuvat lapsen päivittäiseen kasvatukseen ja hoitoon. Kun vanhemmilla on mahdollisuus jakaa kasvatustavastuutaan päivähoidon kanssa, se luo tilan ja tarpeen henkilöstön ja

vanhempien kasvatuskumppanuudelle. Näin ollen koti ja päivähoito tuodaan kasvatuskumppanuudessa lähelle toisiaan. (Kaskela & Kekkonen 2008, 20.)

Kasvatuskumppanuudessa lähtökohtana on perheiden ja päivähoidon välinen kasvatukseen liittyvä kumppanuus. Työntekijä asettuu vanhemman rinnalle – ei ensisijaisesti tukeakseen vanhempaa, vaan luodakseen kokemuksen siitä, että henkilöstö toimii yhteisymmärryksessä vanhemman kanssa lasta koskevista asioista. Työntekijä tekee aloitteen kasvatuskumppanuuden rakentamiseksi mutta päävastuu kumppanuuden ylläpitämisestä on kasvattajalla. (Kaskela & Kekkonen 2008, 20.)

Varhaiskasvatus on perheiden ja päivähoidon yhteistä, mutta jaettua kasvatustehtävää, tämä tuo päivähoitoon uudenlaisen palvelukulttuurin. Vanhemmat ja varhaiskasvatusyhteisö jakavat taitojaan, tietojaan, näkemyksiään, osaamistaan ja ymmärrystään lapsen parhaasta yhteisesti puhuen, neuvotellen ja sopien. Lapsen hoitamisen käytännöt ja ratkaisut siirtyvät kasvuympäristöstä toiseen – joko epäsuorasti tai suoraan. Lapsi kantaa kehossaan, muistissaan, mielessään sekä tunteissaan kodin ja päivähoidon kasvuympäristöjen todellisuuksia rakentaen niistä oman persoonallisuuden ja elämänsä kokonaisuutta. (Kaskela & Kekkonen 2008, 20–21.)

Jokainen lapsi tarvitsee kokemuksia, joissa hoitava aikuinen tuntuu hyvältä ja turvalliselta. Turvallisuutta arjen rutiinien lisäksi luovat aikuisen kyky tuoda lapselle psyykkistä hyvän olon tunnetta. Jos lapsi kokee päivän kodin ulkopuolisessa hoidossa psyykkisesti turvallisiksi, se vaikuttaa suuresti lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Hoitajat eivät kuitenkaan koskaan voi korvata vanhempia, sen takia on tärkeää että päivähoidossa vanhempia tuetaan ja toimitaan yhteistyössä niin, että vanhemmat tuntevat jaksavansa olla lapsensa kanssa. Vanhemmat ovat jokaiselle lapselle tärkeimmät ihmiset, ja heidän tukemisensa päivähoidossa tukee siten lapsen kehitystä. Parhaillaan päivähoito tukee koko perheen voimavaroja. (Kurvinen, Neuvonen, Sivén, Vartiainen, Vihunen & Vilén 2008, 112.)

6 VANHEMMUUS

Jokainen ihminen haluaisi olla omille lapsilleen se paras mahdollinen äiti tai isä. Hyvää vanhemmuutta on monenlaista ja usein riittää, että on tarpeeksi hyvä vanhempi. Vanhempana olemistaan on kuitenkin mahdollista aina kehittää. Lapsen kasvuympäristö useimmiten vahvistaa sekä haavoittaa tätä. Se kumpi näistä on hallitsevaa, on ratkaisevaa lapselle. Koska vanhemmat tuntevat lapsensa niin läheisesti, he voivat eläytyä lapsen tilanteeseen ja tukea tämän yksilöllistä kasvua. Tämän lisäksi lapset ja nuoret tarvitsevat myös kannustukseen kodin ulkopuolisia aikuisia. Lapsen tärkeimpiä perustarpeita ovat rakkaus ja välittäminen, turvallisuus ja valvonta, tulla nähdyksi ja kuulluksi, riittävä ravinto, vaatetus ja puhtaus sekä virikkeiden saaminen. (Päihdelinkki 2006.)

Kun perheeseen syntyy lapsi, se tuo mukanaan ilon. Omana itsenään lapsi on lahja vanhemmille ja samalla lapsi lahjoittaa aikuiselle mahdollisuuden olla äiti tai isä. On suuri etuoikeus olla vanhempi, sillä se laajentaa aikuisuuden toimikenttää ja antaa mahdollisuuden elämiseen perheyhteisössä. (Sihvola 2002, 38.)

Omalla persoonallaan lapsi muokkaa aikuista erilaisiin suuntiin. Lapsen kasvattajana aikuinen on saava osapuoli. Tämä jatkuu lapsen syntymän hetkestä ja jatkuu läpi elämän. (Sihvola 2002, 41.) Lapsi kasvaa hyvän parisuhteen voimasta ja vanhempien välisestä suhteesta ja siksi kestävä parisuhde on asetettava vahvaksi tavoitteeksi ja uskottava, että se on vanhemmuuden tärkein voimavara. (Sihvola 2002, 43.)

Lapsen tulo perheeseen on aina suuri muutos elämään, pääasiassa mahtava ja ihana. Mutta se on myös kuitenkin koetus ja tunteiden testi parisuhteelle. Onnellinen ja rakastava yhteiselämä nojaa parisuhteen hyviin puoliin ja nämä ovat tärkeitä, sillä ikävät puolet pyrkivät pintaan silloin, kun arki lapsen kanssa tuntuu vaikealle. (Sihvola 2002, 52.)

Perhe-elämän tärkein tavoite on lapsen terve kasvu. Tämä edellyttää hellyyttä ja hoivaa sekä lapsen ja aikuisen välistä jatkuvaa vuorovaikutusta. Näiden avulla

kasvatetaan lapsen itsetuntoa, joka koko elämisen tärkein ylläpitäjä (Sihvola 2002, 106–107). Annettu itsetunto syntyy lapseen kohdistuvasta hellyydestä ja perushoivasta. Lapsen ensimmäisinä ikävuosina vanhempien vastuu lapsen itsetunnon muokkaajana on suuri. Sitä suuremmaksi annettu itsetunto tulee, mitä perusteellisimmin lapsen tarpeet tyydytetään. (Sihvola 2002, 107.)

Eläminen ja oleminen vanhemman roolissa koetaan nykypäivänä pulmalliseksi, koska se edellyttää toimimista epäitsekkäästi. Rasite tähän tulee siitä, että individualistinen kulttuurimme antaa luvan olla aktiivinen itsensä toteuttaja. Kun itsensä toteuttamisessa aika yllyttää olemaan innovatiivinen, luova ja tehokas, samanaikaisesti lapsi vaatii vastakohtaa: aikuisen olemista epäitsekäs, kärsivällinen ja uhrautuva sekä läsnä. (Sihvola 2002, 126.) Toinen haasteellinen tehtävä vanhemmuudessa on kielteisistä tunteista keskusteleminen. Valmius toisen ihmisen kohtaamiseen kasvaa, kun lapsi oppii tunnistamaan omia kielteisiä tunteitaan ja puhumaan niistä. (Sihvola 2002, 136.)

Aikuisen vallankäyttöä lapsen suojelemiseksi ja järjestyksen ylläpitämiseksi on kurinpito. Väkisinkin jokainen vanhempi joutuu tilanteisiin, missä hänen täytyy puntaroida omaa tapaansa ylläpitää kuria (Sihvola 2002, 143). Vuorovaikutusmallit lapsuudenkodista ovat jääneet osaksi omaa persoonaa. Tämä tarkoittaa sitä, että omilta vanhemmilta on opittu monet tavat reagoida ja toimia eri tilanteissa. Myös tapa kurinpidon vallan käytöstä siirtyy vanhemmalta lapselle. Sitkeys ja määrätietoisuus ovat kurinpidon avainsanoja vanhemmalle. Kurin tarkoituksena on yhteisten sääntöjen noudattaminen ja se tähtää lapsen suojeluun ja yhteiselämän sujuvuuteen. Kurinpidon avulla lapsi oppii turvallisuutta, hyviä ihmissuhdetaitoja ja käyttäytymistapoja. (Sihvola 2002, 144.)

Huomion kiinnittäminen varhaislapsuuteen on tärkeää, mutta vanhemmat tarvitsevat paljon tukea senkin jälkeen. Asiat eivät aina ole selviä vanhemmille ja he tuntevat olevansa pulassa pohtiessaan, mikä olisi hyväksi lapselle tai mitä on hyvä vanhemmuus. Oppi siitä, mikä on arvokasta tai oikein, tai miten pitäisi toimia, on

siirtynyt vanhemmilta seuraaville. Vanhemmuus kulkee sukupolvien ketjussa ja nyt se, mitä on opittu isovanhemmilta, ei aina toimi, koska maailma on muuttunut niin paljon. Ratkaisumallit löytyvät vuorovaikutuksessa samassa tilanteessa olevien perheiden kesken ja tämän takia epävarmassa tilanteessa apua haetaan toisilta vanhemmilta. Vanhempien keskinäinen verkottuminen ja vuorovaikutus ovat hyvin tärkeitä. (Partio 2010, 47.)

6.1 Vanhemmuuden roolikartta

Vanhemmuuden roolikartasta on tullut hyvä ja tutustumisen arvoinen apuväline. Suuri huoli lasten lisääntyneestä pahoinvoinnista on ajanut Varsinais-Suomen lastensuojeluhenkilökuntaa pohtimaan perin pohjin nykyistä vanhemmuutta. Henkilökunta alkoi jäsentää vanhemmuutta ja kehittivät siihen roolit. Kun roolit oli julkaistu, ne levisivät nopeasti ympäri maata. Vanhemmuuden roolimallin avulla kykenee hahmottamaan, mitä kaikkea vanhempana olemiseen kuuluu ja mitä täytyy hallita. Vanhemmuuden roolikarttaa on tarkoitettu tukemaan ja lisäämään itseluottamusta aikuisille. (Sihvola 2002,72–73.)

Kaikkialla olevat taidot ja osaamiset ovat yhtä tärkeitä niin äidille kuin isälle. Vanhemmuus on aina jaettu vastuu ja velvollisuus. Jaettu vanhemmuus on se, millä mennään turvallisimmin eteenpäin. Seuraavaksi käsitellään viisi vanhemmuuden pääotsikkoa. (Sihvola 2002, 73–74.)

Tarvitset elämisen perustaitoja huoltajan roolissa. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että on taitoja valmistaa normaalia kotiruokaa, kuten keittää perunoita ja tehdä salaattia. Täytyy myös hallita vaatehuolto, pyykinpesu ja silittäminen. Vanhempi ymmärtää ulkoilun tärkeyden ihmiselle, osaa hoitaa pieniä haavoja ja kuumetta, tajuaa levon merkityksen ihmisen fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle sekä osaa elää varojensa mukaan. (Sihvola 2002, 74–75.)

Kaikkein tärkein on rakkauden antajan rooli, tunnerooli. Täytyy osata rakastaa itseään ja tietää oman ainutlaatuisuutensa sekä oman tärkeän tehtävän tässä maailmassa.

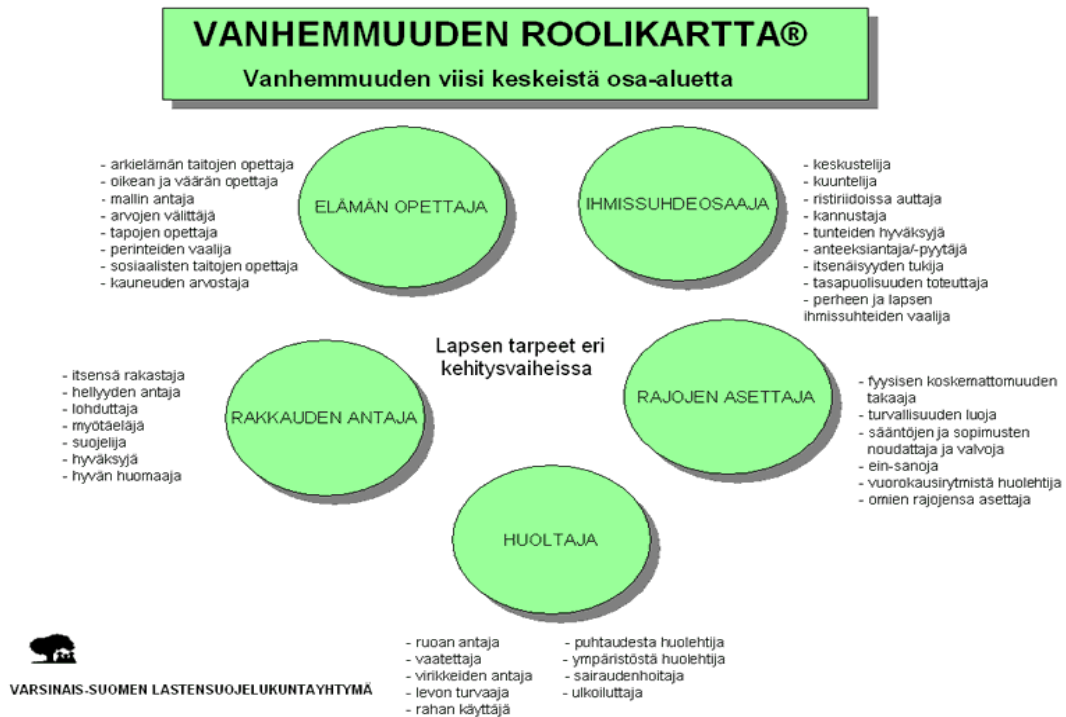
Rakkauden antajan roolissa on taito tunnistaa tilanne, jossa toinen kaipaa tukea ja lohdutusta. Henkilö osaa myös ilmaista tämän toiselle. Taito tunnistaa toisten tunteet kuuluu myös tähän. Tässä roolissa hyväksyy tunteet osaksi ihmistä ja tietää, miten erilaiset tunteet näkyvät ihmisessä. Jokaisen ihmisen näkee yhtä arvokkaana kuin itse on ja ymmärtää, että ihmiset ovat erilaisia ja tämän vuoksi arvostaa heitä sellaisinaan. (Sihvola 2002, 76–77.)

Vahvuuden rooli, jota ilman ei pärjää, on rajojen asettajan rooli. Täytyy kyetä olemaan jämäkkä ja osata sanoa tarvittaessa ei. Tietää, milloin jokin asia on taitoihin, työmäärään tai tilanteeseen nähden liikaa ja osaa tunnustaa sen rehellisesti itselleen ja muille. Vastaavasti tunnistaa myös milloin jokin asia on liikaa tai väärää toiselle ihmiselle. Rajojen asettajan roolissa osaa ottaa vastuuta ihmisistä ja asioista. Tietää myös, että säännöt ja sopimukset ovat välttämättömiä asioiden sujuvuudelle ja järjestykselle. Täytyy olla tietoinen kaikista mahdollisista uhista ja vaaroista, joita ympärillä on ja osaa ennakoida niitä itseä ja lähimmäisiä suojellakseen. (Sihvola 2002, 77–78.)

Ihmissuhdeosaajan rooli on viisauden rooli, jota tarvitsee, kun lapset kasvavat. Tässä ymmärtää keskustelun dialogina, jossa on aina kaksi samanarvoista keskustelijaa. Keskusteluissa kuuntelee ymmärtääkseen eikä sanoakseen jotain. Henkilö on aina oikeudenmukainen ja ymmärtää, että ristiriidoissa on aina kaksi osapuolta. Ymmärtää, että kumpaakin on aina kuultava tasapuolisesti. Ristiriitatilanteissa on tärkeää osata pyytää ja antaa anteeksi. Täytyy myös luottaa ihmisen taitoon ja kykyyn olla vahva ja omatoimisia. Tähän pitää myös osata kannustaa heitä siihen. (Sihvola 2002, 79–80.)

Kokonaisuuksien ymmärtäjän rooli on elämän opettajan rooli. Tällöin uskoo hyvän mallin olevan tärkeä keino vaikuttaa toisiin ihmisiin ja haluaa olla hyvänä mallina muille. Henkilö osaa myös sisäistää oikean ja väärän eri asioissa. Tässä vanhemmuuden roolissa toteuttaa omia arvojaan, tietää hyvätapaisuuden perusasiat ja ymmärtää, että hyvä käytös on tarkoitettu yhdessäolon helpottamiseen ja keskinäiseen

arvostukseen. Henkilö haluaa säilyttää omissa tavoissaan jotain, mitä aikaisemmatkin sukupolvet ovat tehneet. Ymmärtää juhlapäivien syvemmän merkityksen ja haluaa viettää niitä. Elämän opettajan roolissa ymmärtää vastavuoroisten ja toimivien ihmissuhteiden merkityksen ihmisten onnellisuuden lisääjänä. (Sihvola 2002, 80-81.)

Kuvio 1. Vanhemmuuden roolikartta 2009.

6.2 Äitiys

Äidin merkitys lapselle on korvaamaton eikä sitä voida liikaa korostaa. Lapsen kokemus äidistä muodostaa pohjan sille, minkälaisena ihminen tulee vanhempana kokemaan ja hahmottamaan itsensä. Lapsen suhde omaan itseensä ja muihin ihmisiin saa ratkaisevan sävynsä ensimmäisestä suhteesta, eli suhteesta äitiin. Äiti on lapsen ensimmäinen kokemus ihmiskunnan edustajasta. (Hellsten, 1999, 253.)

6.3 Isyys

Isyyden käsite voidaan jakaa kolmeen eri käsitteeseen, biologiseen, sosiaalisen ja psykologiseen isyyteen. Biologinen isä on hedelmöittänyt munasolun, sosiaalisen isän mieltää ympäristö lapsen isäksi ja psykologinen isä tarkoittaa isää lapsen näkökulmasta: kuka on lapsen lähettyvillä ja turvana arjen ongelmissa. Tämä merkitsee koko elämän kestävästä vastuuta, jonka kantaminen on vaikeaa, mutta myös palkitsevaa. Psykologisen isän tärkeyttä on alettu nykypäivänä korostaa enemmän. Isän merkitystä lapsen sukupuolisen identiteetin ja minuuden kehittymiselle ei voida enää kieltää. (Kauhanen, 1998, 11-13.)

7 LAPSUUS

Seuraavaksi käsittelemme sosiaalisen taitojen kehittymistä lapsuudessa sekä leikin tärkeyttä lapsille. Nämä asiat ovat erityisen tärkeitä lapsen kehityksen kannalta. Avoimessa päiväkodissa lapsi pääsee opettelemaan sosiaalisia taitojaan ja jakamaan leikkejään muiden lasten kanssa.

7.1 Sosiaaliset taidot

Sosiaaliset taidot auttavat yksilöä luomaan ja ylläpitämään erilaisia sosiaalisia kontakteja. Sosiaaliset taidot tarkoittavat sosiaalisesti arvostettua käyttäytymistä ja ovat opittuja, vaikka synnynnäisellä temperamentilla on myös oma osuutensa. Sosiaalinen kehitys nähdään nykyään prosessina, joka kestää koko elinkaaren ajan. Merkittävät ja nopeat kehitysvaiheet ovat varhaislapsuudessa, mutta kehitys kestää aina vanhuuteen saakka. Sosiaaliset taidot ovat käyttäytymisen muotoja, niitä tarvitaan menestymiseen sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa edellyttävissä tilanteissa, kuten esimerkiksi leikkiin pääsemiseen ja toiminnan jatkumiseen. Näitä taitoja ovat muun muassa kyky yhteistoimintaan, selkeät kommunikointitaidot, vuorottelutaidot, kyky tehdä kompromisseja, mutta silti pitää puolensa, empaattisuus ja tunteiden sovelias ilmaiseminen sekä taito työskennellä itsenäisesti ja noudattaa ohjeita. Sosiaaliset normit, tilanteiden havaitseminen ja tulkinta, sekä muiden toiminta ja siihen reagoiminen ovat tekijöitä, jotka ohjaavat ihmisen kaikkea sosiaalista käyttäytymistä. (Kronqvist, 2002.)

Peruskontaktit ovat myöhempien ihmissuhteiden perusta. Lapsen tunne-elämän säätelyyn liittyvät tekijät kehittyvät hyvin varhain, ensimmäisten ikävuosien aikana. Tunne-elämän säätelyllä tarkoitetaan sitä, miten tunteita ilmaistaan ja säädellään tilanteiden mukaan. Tällä on puolestaan oletettu olevan yhteyttä sosiaalisiin taitoihin sekä siihen miten lapsi tulee hyväksytyksi ryhmässä. Sosiaalisissa suhteissa eivät siis keskeisiä ole ainoastaan sosiaaliset taidot, vaan tutkimusten mukaan myös erilaiset tavoitteet ja tavat pyrkiä niihin. Tässä suhteessa lasten välillä on suuria eroja, ja yhteistoiminnassa lapset joutuvat taitojaan testaamaan. (Kronqvist, 2002.)

Koordinoitu vuorovaikutus edellyttää toisen näkökulman ja erilaisen kokemustaustan ymmärtämistä että riittäviä kommunikointitaitoja. Näiden taitojen oppimista olennaisesti tukevat omat vanhemmat, muut aikuissuhteet tai vanhemmat sisarukset, jotka osaavat sopeuttaa kommunikaatiotaan lapsen tasolle. Sosiokognitiivisia taitoja tarvitaan oman alakulttuurin vallitsevien sääntöjen ja normien oivaltamisessa ja erityisesti lasten kesken ikävaiheen mukaisessa vertaiskulttuurissa. Yksilön sosiaalinen kompetenssi kytkeytyy myös hänen moraaliseen kehitykseensä ja ajatteluunsa: millaisia yhteiskunnallisia arvoja, normeja ja asenteita hän on omaksunut ja miten hän suhtautuu velvollisuuksiin, vastuuseen ja toisten ihmisten perusoikeuksien kunnioittamiseen. (Kronqvist, 2002.)

7.2 Leikki

Leikillä on tarkoituksena auttaa lasta selviytymään maailmassa. Se on sopeutumisen, sopeuttamisen, tutkimisen, kyseenalaistamisen ja hallitun anarkian sekoitus. Lapsen leikistä heijastuu kaikki se, mitä hänen kehityksessä ja elämässä on meneillään (Sinkkonen 2008, 224). Leikissä lapsi kasvattaa omaa ymmärrystään siitä kuka hän on, kehittää sanasvarastoaan, oppii häntä ympäröivästä maailmasta, vahvistaa ihmissuhteitaan ja kokee yhdessä toisten lasten kanssa nauramisen parantavan voiman. Tutkimuksista tulee ilmi, että leikki vahvistaa pienten lasten kehittyviä hermoratoja ja siten vaikuttaa lapsen kognitiiviseen, fyysiseen ja emotionaaliseen kehitykseen. (Murphy 2010, 6.)

Leikki on sosiaalinen tapahtuma, mikä syntyy yhteisöllisyydestä. Lapset ratkovat ongelmia yhdessä ja keksivät uusia sekä harjoittelevat erilaisia taitoja (Varttua). Leikin avulla lapsi voi purkaa tunteitaan ja käydä läpi pelottavia kokemuksiaan. Lapsi ei tarvitse leikkiin kalliita tai monimutkaisia välineitä. Materiaalit mielikuvitusta innostaviin leikkeihin löytyvät kotoa ja luonnosta (Duodecim 2008).

Jokaisella lapsella on synnynnäinen valmius leikkiin (Sinkkonen 2008, 218). Varsinkin ihan alussa leikkiin tarvitaan aina kaksi. Lapsen leikki pitää herättää ja

aikuinen toimii herättäjänä. Tämän jälkeen tarvitaan suotuisat olosuhteet leikille, lapsen ei tarvitse olla huolissaan eikä pelätä, mitä ympäristössä tapahtuu. Aikuinen luo leikille suotuisat olosuhteet: luvan hassutella ja antaa mielikuvituksen lentää, sekä sallivan ja leikkimielisen tunnelman. Aikuisella on myös osaltaan johtajan rooli leikissä, he antavat luvan ottaa leikkiin erilaisia tavaroita, esimerkiksi lautoja, huopia tai vaatteita. Jos ja kun leikissä sattuu vanhinkoja aikuinen osoittaa pitkämielisyyttä. (Sinkkonen 2008, 243.)

”Lapsi ei leiki oppiakseen, vaan oppii leikkiessään”, toteaa Marjatta Kalliala Lapsemme -lehdessä. Suomessa arvostetaan leikkiä ja ymmärretään sen tärkeä merkitys. Hyvä leikki tarvitsee tilaa, materiaaleja, aikaa ja läsnäolevia aikuisia. Lapset voivat ihanteellisimmissa tapauksissa kehittää pitkäkestoisia ja tyydytystä tuovia leikkejä. Lapset saavat leikkeihinsä vaikutteita ympäröivästä maailmasta. He matkivat näkemäänsä ja samalla valmistautuvat omaa aikuisuuttaan varten kertaamalla aikuisten olennaisia toimia. Nykyajan lapset haluavat leikeissään olla laulajia tai näyttelijöitä, kotiäiti ei ole enää monelle kovin läheinen asia. Ihmissuhdeleikeissä voi olla uusperheitä ja isosiskohahmo, joka tekee mitä haluaa ja lähtee shoppailemaan. Näin ollen aikuisten olisi hyvä tarkkailla lastensa leikkejä, sillä lapsi kääntää leikin kielelle näkemästään ja kokemastaan sen, mikä on merkityksellistä hänelle, samalla lapsi käsittelee leikissä häntä askarruttavia asioita. (Spåre 2009, 9-11.)

8 VERTAISTUKI

Kun puhutaan syrjäytymisestä, usein huomio kiinnittyy syrjäytyneisiin ihmisiin ja heidän oletettuihin luonteenpiirteisiinsä, joita ovat passiivisuus, poikkeavuus ja avuttomuus. Tavallisimmin syrjäytymisen ajatellaan syntyvän suhteessa yhteiskuntaan ja sen instituutioihin sekä toisiin ihmisiin (Helne 2002, ix). Sana *syrjäytyminen* viittaa mielikuvaan siitä, että henkilön sosiaalisuus hajoaa tai jakautuu, osan irtoamiseen kokonaisuudesta. Tämä ”sosiaalinen” pirstaloituminen onkin ollut 1980-luvulta alkaen yhteiskuntatieteellisen keskustelun pääaiheena. (Helne 2002, 2.)

Suomessa syrjäytyminen on ollut ajankohtainen yhteiskunnallinen ja sosiaalipoliittinen kysymys (Helne 2002, 5). Eri syrjäytyneiden ryhmiä sanotaan olevan esimerkiksi työttömät, päihdeongelmaiset, rikolliset, vangit, kodittomat, köyhät, yksinhuoltajat, naiset, vanhukset ja maahanmuuttajat (Helne 2002, 73). Näihin ryhmiin kuuluvia ei yhdistä välttämättä mikään muu kuin se, että heidät on luokiteltu syrjäytyneiksi. Kaikkien eri kategorioiden tavalla syrjäytyminen piilottaa sisältämänsä erot, tuoden samalla esille vain erot ei-syrjäytyneisiin. (Helne 2002, 74.)

Kun tarkastellaan mitä syrjäytyneiden ryhmää tahansa, siihen kuuluvia yhdistää heidän asemastaan puuttuva symbolinen tunnustus. Tätä voidaan pitää syrjäytymisen olennaisimpana ja pysyvimpanä piirteenä. Syrjäytyneet ihmiset tarvitsevat sosiaalisen hyväksynnän, jotta voisivat saada jonkinlaisen paikan ja määritelmän identifioimaan ja paikantamaan itsensä. Maksimivaatimus sille, että ihmistä arvostetaan, on se, että hän täyttäisi normaliteetin kriteerit. Näitä ovat muun muassa säännöllinen palkkatyö, tietty kulutustaso ja tietynlainen sosiaalinen verkostoituminen. Silti pelkästään tällainen normaliteetti ei takaa paikan säilyttämistä tai arvostusta. Varsinkin suuri arvostus edellyttää esimerkiksi kauneutta, rikkautta, nuorekkuutta, tehokkuutta ja menestystä. Kun yhteiskunta vaatii tällaisia ominaisuuksia, jokainen ihminen on potentiaalinen syrjäytyjä. (Helne 2002, 82.)

Terminä syrjäytyminen tarkoittaa yhteisön ulkopuolelle ja yhteiskunnasta sivuun jäämistä. Tällöin ihminen ajautuu jostakin syystä häntä ympäröivän ihmisyyhteisön ulkopuolelle, sivuun ja ulkopuoliseksi. Melkein aina syrjäytymiskehitys etenee tai syvenee yksilön tahdon vastaisesti, useiden tekijöiden summana ja lopulta ikään kuin virran viemänä. Syrjäytyminen johtaa lisääntyvään eristäytymiseen muusta ihmisyyhteisöstä ja pahimmillaan lopulta jopa yksilön vieraantumiseen omasta minuudestaan. Yleensä syrjäytynyt henkilö on passiivisen tyytymätön olotilaansa. Hän odottaa jostain muualta tulevaa apua ja pelastusta. Tällainen henkilö kokee tyypillisesti, että jollakin muulla kuin hänellä itsellään on vastuu kielteiseksi kokemastaan elämän kurssista ja sen muuttamisesta. (Lehto 2007.)

8.1 Vertaistoiminta

Erityisesti vaikeissa elämänvaiheissa vertaistuella ja vapaaehtoistoiminnalla tunnustetaan olevan yhteiskunnallista merkitystä. Vertaistuen eri muodot voivat olla yhteyttä sekä virallisen auttamisen, että läheisten tuen suuntaan. On muistettava, että vaikka vertaistoiminta ei ole terapiaa, sillä on vahva ennalta ehkäisevä merkitys. Vertaistoiminta voi olla apua sosiaali- ja terveystalveluketjujen kautta. (Holm, Huuskonen, Jyrkämä, Karnell, Laimio, Lehtinen, Myllymaa & Vahtivaara 2010, 11.)

Suomeen vertaistoiminnan käsite tuli 1990-luvun puolivälissä. Uuden tuen ja auttamisen muotona vertaistuki perustui siihen, että ihmiset, joilla on jokin yhteinen sairaus tai kokemus, saavat toisiltaan sen tyyppistä tukea, jota muut asumistahot eivät pysty antamaan. Tämä yhteinen tekijä luo ymmärryksen niiden ihmisten väliin, jotka eivät välttämättä muuten olisi tekemisissä toistensa kanssa. (Holm ym. 2010, 11–12.)

Kokemukselliseen asiantuntijuuteen perustuvan vertaistoiminnan arvoja ovat tasa-arvoisuus ja toisen ihmisen kunnioitus. Sen perusajatuksena on usko ihmisen omiin voimavaroihin, jotka voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi vertaistoiminnan avulla. Oma oivallus ja aktiivinen valinta sekä usein myös toive hyvinvoinnin lisääntymisestä edellyttää vertaistukitoimintaan osallistumiseen. Tunteet, jotka muutos- ja sopeutumisprosessit ihmisessä herättää, ovat hyvinvoinnin kannalta

tärkeitä tunnistaa ja ilmaista. Vertaisryhmissä tarvitaan uskallusta näiden tunteiden elämiseen ja käsittelyyn. (Holm ym. 2010, 12.)

Taustaorganisaatiot ovat erilaisia vertaistukiryhmissä. Yleisintä Suomessa on, että eri järjestöt organisoivat vertaistukiryhmätoimintaa yhtenä vapaaehtoistoiminnan muotona. Vertaistukiryhmät ovat myös yhä enemmän julkistaustaisia, jolloin ryhmän ohjaaja on ammattilainen, esimerkiksi sosiaalityöntekijä tai lastentarhanopettaja. Tällaisella ryhmänohjaajalla on asiantuntemusta, mutta ei välttämättä itse kokemuksellista tietoa. Käsitteenä vertaisuus tarkoittaa sitä, että vertaisen osaaminen tai tieto perustuu omakohtaiseen kokemukseen jostakin erityisestä elämäntilanteesta. Usein vertaistukiryhmät ovat ongelmanratkaisuryhmiä, joissa käsitellään menetykokemuksia tai ratkotaan yhdessä vaikeaksi koetun elämäntilanteen kysymyksiä. Vertaistukiryhmät voivat myös olla yhdessäolo- ja aktiviteettiryhmiä, joissa saattaa syntyä uusia yhteyksiä ja eritäytyminen voi sitä kautta vähentyä. (Holm ym. 2010, 16.)

Yksi yleisesti tunnetuista vapaaehtoistoiminnan motiiveista on halu oppia uutta. Vertaisryhmä toimii ikään kuin peilinä, jota kautta voi oppia uutta itsestään. Ryhmässä olevat voivat saada uutta tietoa esimerkiksi koulutuksissa. Kokemuksellisen tiedon välittyminen on tärkeintä. Ihmiset osallistuvat vertaistoimintaan, koska tuntevat tulevansa kuulluiksi ja ymmärretyiksi. Monissa tapauksissa he tuntevat tulevansa hyväksytyiksi vertaisten parissa paremmin kuin missään muualla. Vertaisryhmä voi myös olla ainut paikka, missä tunteiden ja ajatusten ilmaisu on sallittu. Jokaisen ihmisen on tärkeää tuntea olevansa merkityksellinen ja tämä toteutuu tasa-arvoisessa vertaisryhmässä. Vertaisryhmä voi antaa paljon sitä tarvitsevalle, sillä se voi täyttää aukon sosiaalisissa suhteissa ja antaa mahdollisuuden kuulua yhteisöön, joka vastaa omia arvoja. (Holm ym. 2010, 18.)

Tarpeeksi samanlainen elämäntilanne takaa sen, että vertaistukiryhmän osanottajat tietävät omasta kokemuksestaan jotakin toisten tunteista. Empatia, joka on saatu muilta ryhmäläisiltä, on eri luokkaa kuin useilta ammattilaisilta, perheeltä tai ystäviltä

saatu. Joskus vertaisryhmä voi olla ensimmäinen ja ainut paikka, jossa osanottaja tulee kuulluksi omine kysymyksineen, ongelmineen, ajatuksineen ja tunteineen. (Holm ym. 2010, 18.)

Tukea antava ryhmäläinen voi antaa myös tärkeitä käytännön neuvoja ja tietoja, jotka voivat auttaa tukea tarvitsevaa käytännön asioiden hoidossa. Tuki ja kokemustieto ovat hyvin tärkeitä myös tiedon vastaanottajan läheisille. Avun ja tuen antamisen kautta ihminen voi kokea olevansa hyödyksi ja avuksi toiselle tai useammalle ihmiselle. Kokemustiedon jakamisessa tämä on hyvin merkittävä asia. (Holm ym. 2010, 22.)

Riittävästi samanlaisia asioita kokeneet ihmiset voivat solmia tukemiseen ja auttamiseen tähtääviä vastavuoroisia suhteita. Samalla, kun ryhmässä käsitellään kriisiä ja vaikeita elämäntilanteita, voidaan saavuttaa yhteisyyttä ja ystävyysuhteita toisten ryhmäläisten kanssa. Muun muassa vanhemmuuden tukemiseen ja itsensä kehittämiseen tähtävissä ryhmissä tärkeää on ilo ja yhdessäolo. (Holm ym. 2010, 25)

Ryhmään tulevalle henkilölle vertaisryhmä voi olla ensimmäinen sosiaalinen kontakti pitkään aikaan. Tuleminen ryhmään vaatii usein rohkeutta ja motivaatiota. Erityisen merkityksellinen rooli vertaisohjaajalla on uuden ryhmäläisen vastaanottamisessa ja erityisesti ryhmän ensitapaamisessa. Keskeinen edellytys ryhmään tervetulleeksi tuntemiselle onnistumiseen on arvostava ja hyväksyvä vuorovaikutus. Kaikki tapaamiset ryhmän kanssa ovat ainutkertaisia ja merkittäviä jokaiselle. (Holm ym. 2010, 51.)

Vertaistoiminta perustuu aina ihmisten väliseen vuorovaikutukseen ja toimiva vuorovaikutus on ryhmän tärkein voimavara. Toimivaan vuorovaikutukseen tarvitaan aitoa läsnäoloa, avoimuutta, sallivuutta, toisten ihmisten arvostamista ja kuuntelemisen taitoa. Tullakseen omaksi itsekseen ihminen tarvitsee toista ihmistä. (Holm ym. 2010, 52.)

8.2 Vertaistukiryhmät Suomessa

Suomen vertaistukiryhmien suurimmassa osassa on ollut kyse surusta, menetyksestä tai sairaudesta. Näiden rinnalle on muodostunut myös muun muassa vanhemmuuden tukemiseen tai itsensä kehittämiseen tähtääviä ryhmiä, joissa korostuu yhdessä olo, yhdessä tekeminen ja ilo. Ryhmien lähtökohdissa vertaisuuden ohella keskeistä on identiteetin muokkaaminen, yhteisöllisyys, kansalaistoiminta ja kokemustiedon merkityksellisyys ammattitiedon rinnalla. (Holm ym. 2010, 81.)

Vertaistuki ja julkinen palvelujärjestelmä sivuavat toisiaan melkein aina jollakin tavalla. Palveluita käyttävä asiakas voi saada tietoa palvelujärjestelmän kautta asiaansa liittyvästä vertaistuesta. Asiakkaalle voidaan suositella vertaistukea tai hänet voidaan ohjata vertaistuen piiriin. (Holm ym. 2010, 83.)

9 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimustehtävänä on selvittää Vaasan kaupungin, Ristinummen ja Vaahteramäen avointen päiväkotien merkitystä vanhemmille. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti syyt, miksi vanhemmat käyvät avoimessa päiväkodissa ja mikä hyöty avoimesta päiväkodista on vanhemmille ja lapsille. Avoimet päiväkodit toimivat Vaasan varhaiskasvatuksen leikkitoiminnan alaisuudessa. Vaasassa avoin päiväkotit täydentää muita päivähoidon muotoja. (Vaasan kaupunki 2010a).

Idea opinnäytetyöhön sai alkunsa siitä, kun toinen meistä kävi ennen joulua työharjoittelun aikana Ristinummen päiväkodissa. Siellä yksi työntekijä ehdotti aiheita opinnäytetyöhön; idea jäi kytämään ja keväällä Ristinummen ja Vaahteramäen avoimet päiväkodit antoivat luvan tehdä tutkimuksen avoimiin päiväkoteihinsa.

9.1 Tutkimusongelmat

Tutkimusongelmina ovat:

1. Miksi vanhemmat käyvät avoimessa päiväkodissa?
2. Mikä hyöty vanhempien näkökulmasta avoimella päiväkodilla on lapselle?

9.2 Tutkimuskohde

Tutkimuksen kohteena ovat vanhemmat, jotka käyvät lastensa kanssa Ristinummen tai Vaahteramäen avoimessa päiväkodissa. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2004, 131) mukaan valintana ovat tutkittavat henkilöt, eli määritellään perusjoukko, johon tulosten tulee päteä ja sitten otetaan tästä perusjoukosta otos.

9.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmänä ovat sekä kvantitatiivinen eli määrällinen, että kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisiä asioita ovat johtopäätökset muista tutkimuksista, aiemmat teoriat, hypoteesien esittäminen, käsitteiden määrittely sekä muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon ja aineiston

saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 135-140).

Yksi kvantitatiivisen tutkimuksen peruspiirteistä on teoriaosa. Usein sanotaan, että tieteellisen tutkimuksen päämääränä on teorian aikaansaaminen tai ainakin siihen pyrkiminen. Teoria tarjoaa kommunikoinnille oikotien, järjestää ideoita ja voi samalla paljastaa piilo-oletuksia, teoria luo uusia ideoita ja saattaa tuoda esille ongelman monimutkaisuuden, luoda selityksiä ja ennusteita sekä osoittaa näennäisesti erillisten ongelmien yhteenkuuluvuuden. (Hirsjärvi ym. 2009, 141–142.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on joukko moninaisimpia tutkimuksia. Kvalitatiivinen tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedonhankintaa, ja aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa, siinä suositaan ihmistä tiedonkeruun instrumenttina. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään induktiivista analyysiä, eli tutkijan pyrkimyksenä on paljastaa odottamattomia seikkoja. Laadullisten metodien käyttö aineiston hankinnassa, kohdejoukon valinta tarkoituksenmukaisesti, ei satunnaisotoksen menetelmää käyttäen, tutkimussuunnitelman muotoutuminen tutkimuksen edetessä sekä tapausten käsittely ainutlaatuisina ja aineiston tulkinta sen mukaisesti ovat myös kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 162–164.) Laadullista aineistoa voi käsitellä tilastollisten tekniikoiden avulla, mutta yleisimmät analyysimenetelmät ovat tyypittely, diskurssianalyysi, keskusteluanalyysi, sisällön erittely ja teemoittelu (Hirsjärvi ym. 2009, 224). Käytämme tutkimuksemme kvalitatiivisen osion kysymyksen analysoimisessa teemoittelua.

9.4 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin strukturoituna eli lomakehaastatteluna. Lomakkeessa kysymysten muoto ja esittämisjärjestys on täysin määrätty (Hirsjärvi ym. 2009, 208). Lomakkeessa oli yhteensä 14 kysymystä, joista neljä oli avointa kysymystä, joissa esitetään kysymys ja jätetään tyhjä tila vastausta varten. Loput kysymykset olivat monivalintakysymyksiä, joissa tutkija on laatinut valmiiksi numeroidut

vastausvaihtoehdot ja vastaaja merkitsee rastin lomakkeeseen valmiin vastausvaihtoehdon (Hirsjärvi ym. 2009, 198–199). Lomakehaastattelu perustui Ristinummen avoimen päiväkodin henkilökunnan toiveeseen tutkia avoimen päiväkodin merkitystä vanhemmille.

Kyselyt toimitettiin toukokuussa 2010 Vaahteramäen ja Ristinummen avoimiin päiväkoteihin. Toinen meistä, sekä Vaahteramäen, että Ristinummen henkilökunta, toimi apuna kyselyiden täyttämässä. Asiakkailla oli pari viikkoa aikaa täyttääkyselylomakkeet, viikolla 21 oli viimeinen palautus ja kyselylomakkeista palautettiin 30/30. Vanhemmat olivat innokkaita vastaamaan kyselyyn; pari lomaketta piti kääntää englanniksi, niin että maahanmuuttajat ymmärtäisivät kyselyn. Vanhemmat täyttivät kyselylomakkeet anonyyminä. Kirjoitimme syksyllä 2010 teoriaosan sekä analysoimme tutkimustulokset Microsoft Excel -ohjelmaa apuna käyttäen.

9.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksessa pyritään välttämään virheitä, mutta silti tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Tämän vuoksi kaikissa tutkimuksissa on hyvä arvioida tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi, ym. 2009, 231.) Kyselyn etuna on se, että tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja voidaan myös kysyä monia asioita. Kysely on menetelmänä tehokas, koska se säästää aikaa ja vaivannäköä. Tulosten tulkinta voi silti osoittautua ongelmalliseksi. Kyselytutkimukseen liittyy myös heikkouksia, nimittäin usein aineistoa pidetään pinnallisena ja tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina. Haittana pidetään myös sitä, että ei ole mahdollista varmistua siitä, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen: ovatko he pyrkineet vastaamaan huolellisesti ja rehellisesti. Myös väärinymmärryksiä voi sattua, sillä ei ole selvää, miten onnistuneita annetut vastausvaihtoehdot ovat olleet vastaajan näkökulmasta. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.)

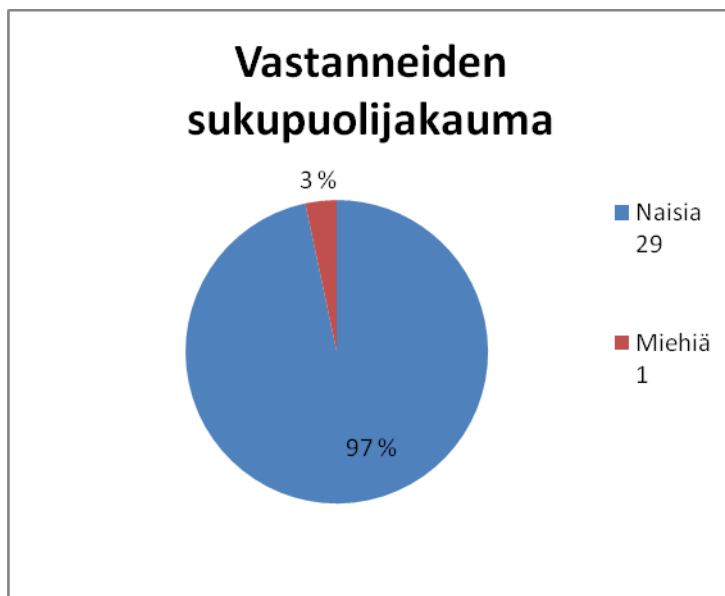
Kysely tutkimusmenetelmänä on hyvä, koska tutkimukseen osallistui paljon henkilöitä, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta. Toinen asia mikä lisää tutkimuksen

luotettavuutta on se, että avoimen päiväkodin työntekijät, joille oli alustavasti kerrottu tutkimuksesta, auttoivat tutkimuksen täytössä. Näin pyrittiin välttämään mahdolliset väärinymmärrykset. Sen lisäksi vastauslomake täytettiin anonyyminä, ja näin ollen vastaajat pystyivät vastaamaan mahdollisimman rehellisesti kyselyyn.

Tutkimus ei saavuttanut kaikkia avoimen päiväkodin käyttäjiä, mikä vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Myös vastaustilanteen rauhallisuus vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen: lapset ovat saattaneet kiukutella vastaustilanteessa, jolloin vanhempi ei välttämättä ole pystynyt täyttämään kyselylomaketta huolellisesti, vaan tehnyt sen kiireellä.

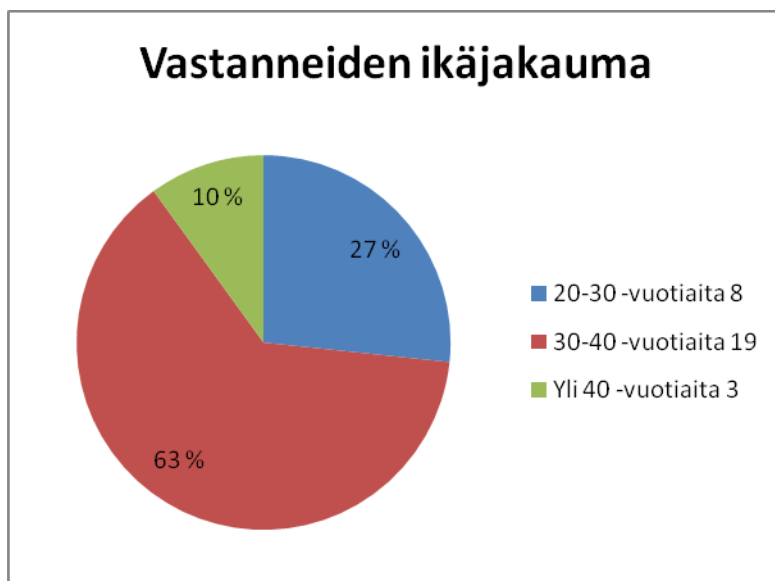
10 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimukseen osallistui kaksi päiväkotia, Ristinummen ja Vaahteramäen avoimet päiväkodit. Vastauksia saimme yhteensä 30 kappaletta, 16 Ristinummen avoimesta päiväkodista ja 14 Vaahteramäen avoimesta päiväkodeista. Saadut tiedot on yhdistetty samaan kuvioon, sillä emme pyri vertailemaan tuloksia.

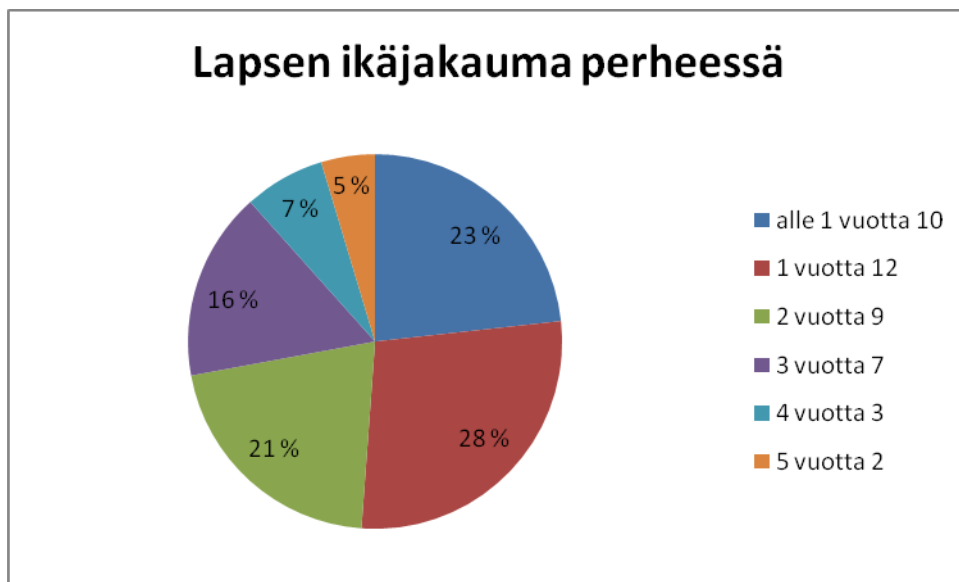
Kuvio 2. Vastanneiden sukupuolijakauma.

Oheisessa kuviossa kuvataan vastanneiden sukupuolijakaumaa. Vastanneista naisia oli 29 (97 %) ja miehiä 1 (3%).

Kuvio 3. Vastanneiden ikäjakauma .

Kuvio kuvaa kyselyyn vastanneiden ikäjakaumaa. Kyselyyn vastanneista 20–30-vuotiaita oli 8 (27 %), 30–40-vuotiaita 19 (63 %) ja yli 40-vuotiaita 3 (10 %).

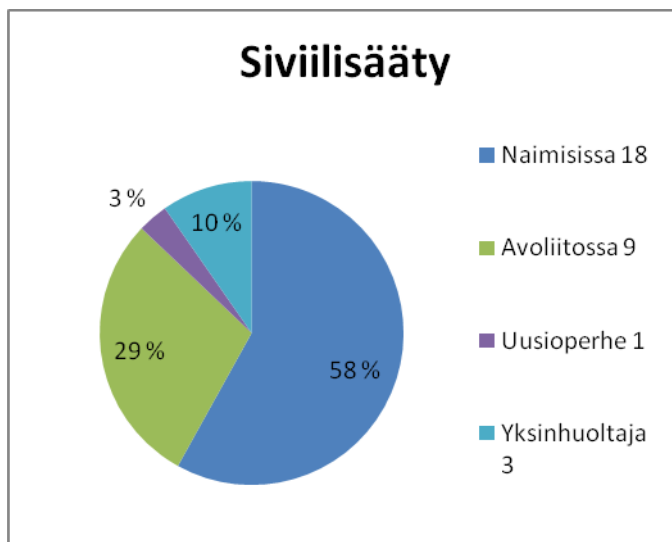
Kuvio 4. Lasten ikäjakauma perheissä.

Kuvio kuvaa lasten ikäjakaumaa perheissä. Vastanneiden lapsista alle 1 vuotiaita lapsia on 10, 1-vuotiaita 12 lasta, 2-vuotiaita 9, 3-vuotiaita 7 lasta, 4-vuotiaita 3 ja 5-vuotiaita 2.

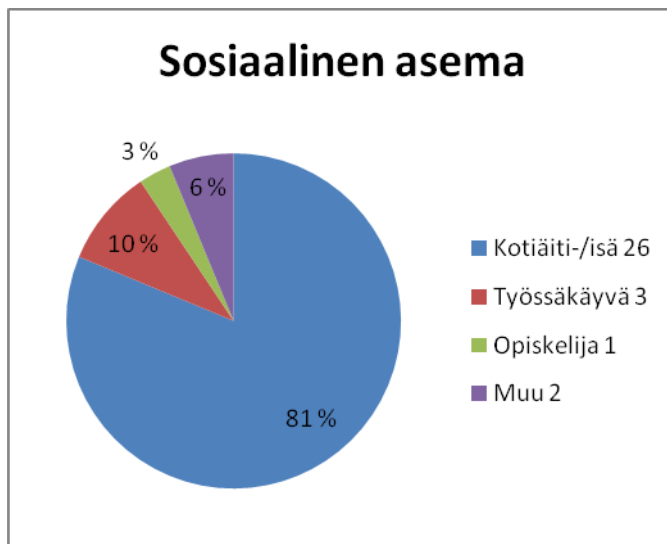
Kuvio 5. Lasten lukumäärä perheissä.

Kuviossa kuvataan vastanneiden perheiden lasten lukumäärää. Yksilapsisia perheitä on 11. Perheitä joissa on kaksi lasta on 9, kolmilapsisia perheitä on 6 ja nelilapsisia perheitä on 4.

Kuvio 6. Siviilisääty.

Oheisessa kuviossa on kyselyyn vastanneiden siviilisääty. 30 vastanneesta 18 (58 %) on naimisissa, 9 (29 %) on avoliitossa, 1 (3 %) uusioperhe sekä 3 (10 %) yksinhuoltajaa. Yksikään vastaajista ei kuulunut ryhmään ”eronneet”.

Kuvio 7. Sosiaalinen asema.

Kuvio kuvaa vastanneiden sosiaalista asemaa. Kotiäitejä on 26 (81 %), 3 (10 %) työssäkäyvää vanhempaa, 1 (3 %) opiskelija sekä muita 2 (6 %) (töissä satunnaisesti, yrittäjä, äitiysvapaa).

Kuvio 8. Mistä sait tietoa avoimesta päiväkodista.

Oheisesta taulukosta selviää, mistä kyselyyn vastanneet ovat saaneet tietoa avoimesta päiväkodista. Suurin osa eli 16 sai tiedon ystävältään. Neuvolasta sai 10 vastaajaa tiedon. 5 vastaajista sai perheeltä, 2 Internetistä ja vastaajista 2 on ottanut itse selvää.

Selvitimme miksi vanhemmat käyvät avoimessa päiväkodissa viiden vaihtoehdon avulla.

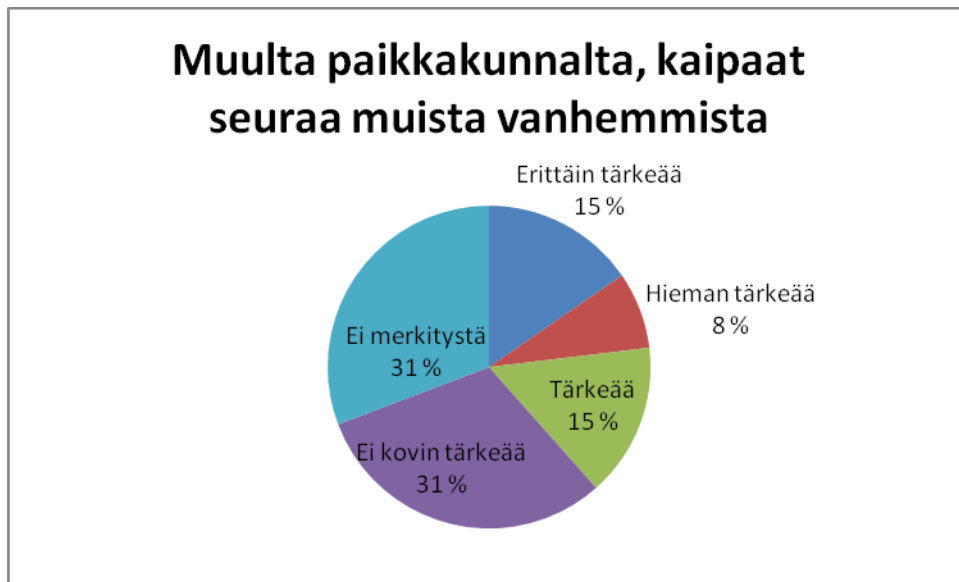
Kuvio 9. Lapselle leikkikavereita.

Kuviossa tulee ilmi, kuinka tärkeänä vanhemmat kokevat lapsen leikkikaverit avoimessa päiväkodissa. 60 % vanhemmista on sitä mieltä että se on erittäin tärkeää, 16 % hieman tärkeää ja 24 % vanhemmista lapselle leikkikaverit ovat tärkeitä. Yksikään vastaajista ei laittanut vaihtoehtoa ”ei kovin tärkeää” ja ”ei merkitystä”.

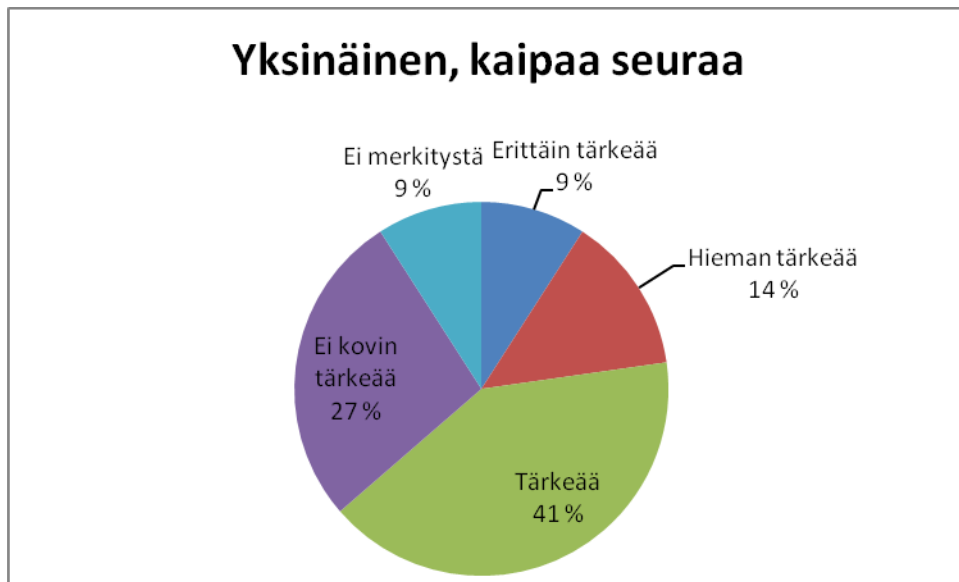
Kuvio 10. Ajankäyttöä muualla kuin kotona.

Oheisesta kuviosta näkyy, kuinka tärkeänä vanhemmat näkevät avoimen päiväkodin merkityksen ajankäytössä muualla kuin kotona. Erittäin tärkeänä ajankäyttöä muualla kuin kotona pitää 18 % vanhemmista. 56 % vanhemmista on sitä mieltä että se on hieman tärkeää. Tärkeänä ajankäyttöä muualla kuin kotona vanhemmista pitää 15 %. 11 % vanhemmista ei pidä tätä vaihtoehtoa kovin tärkeänä. Yksikään vastaajista ei laittanut vaihtoehtoa ”ei merkitystä”.

Kuvio 11. Muulta paikkakunnalta, kaipaat seuraa muista vanhemmista.

Kuviosta tulee ilmi, kuinka moni vanhemmista on muulta paikkakunnalta muuttanut Vaasaan ja kaipaa nyt muiden vanhempien seuraa. 15 % vanhemmista kuului joukkoon, jonka mielestä muiden vanhempien seura on erittäin tärkeää. 8 % piti tätä vaihtoehtoa hieman tärkeänä, tärkeänä piti 15 % vanhemmista. Ei kovin tärkeänä tätä vaihtoehtoa piti 31 % vanhemmista ja 31 %:lle ei ole merkitystä.

Kuvio 12. Yksinäinen, kaipaa seuraa.

Kuviossa kuvataan, kuinka monta prosenttia vanhemmista kokee avoimen päiväkodin merkityksen suhteessa heidän yksinäisyyteensä. 9 % vanhemmista on sitä mieltä, että avoin päiväkotitoimi on erittäin tärkeä, kun puhutaan muiden vanhempien seurasta, 14 % pitää sitä hieman tärkeänä. Suurin osa, 41 % vanhemmista pitää tärkeänä, että avoimesta päiväkodista saa seuraa muista vanhemmista. 27 % on sitä mieltä, että muiden seura ei ole kovin tärkeää ja 9 %:lle vanhemmista ei ole merkitystä.

Kuvio 13. Joku muu, mikä?

Kuvio kuvaa muita syitä, miksi vanhemmat kokevat avoimen päiväkodin tärkeänä. Näitä syitä ovat muun muassa: äitiysvapaa, sosiaalisuuden opettaminen lapsille, sosiaalinen tapahtuma sekä lapselle että äidille, asiantuntija-alustukset, tekemistä lapselle sekä tukea ja tietoa äidille ja kiva henkilökunta. 10 % vanhemmista pitävä muita syitä erittäin tärkeinä, 30 % hieman tärkeänä, 20 % jonkin verran tärkeänä ja 40 % :lle muilla syillä ei ole merkitystä. Yksikään vastaajista ei laittanut vaihtoehtoa ”ei kovin tärkeää”.

10.1 Avoimien päiväkotien merkitys vuorovaikutussuhteissa

Kyselymme avointen kysymysten ensimmäisessä kohdassa kysyttäessä mitä hyvää vastaajan mielestä avoimessa päiväkodissa on, suurin osa vastaajista painottaa seuran tärkeyttä. Avoimessa päiväkodissa käyminen merkitsee vanhemmille paljon, sillä siellä niin lapset kuin aikuisetkin saavat mahdollisuuden tutustua uusiin ystäviin. Toisiin lapsiin tutustuttaessa lapset oppivat avoimeksi ja hyväksymään muita sekä erilaisia lapsia. Vanhemmat pitävät avointa päiväkotia kohtauspaikkana. Avoin päiväkoti toimii ikään kuin vertaistuen paikkana, ja tällainen ryhmä voi antaa paljon sitä tarvitsevalle, sillä vertaisryhmä voi täyttää aukon sosiaalisissa suhteissa ja antaa

mahdollisuuden kuulua yhteisöön, joka vastaa omia arvoja (Holm ym. 2010, 18). Vastajaat ovat myös maininneet elämäntilanteen merkityksen vastauksissa:

”Saa tavata muita samassa tilanteessa olevia vanhempia”

10.2 Avoimen päiväkodin toiminnan merkitys

Avoimen päiväkodin toiminat ja tapahtumat saivat paljon myönteistä palautetta. Toiminta on tärkeää koko perheelle arjen toimintaa ajatellen.

”Katkaisee viikon, kun on ”Klubi”-päivä”

Jos vanhemmat ovat päivisin vain kotona, niin avoimeen päiväkotiin tuloa pidetään mieluisena.

”Kun kotona pienet piirit, niin on ihana päästä muuallekin”

Huoltajat ovat sitä mieltä, että avoimessa päiväkodissa on mukavaa siksi, että siellä on yhteistä tekemistä oman lapsen sekä muiden ihmisten kanssa. Tärkeäksi asiaksi nousi esiin se, että avoimessa päiväkodissa vanhemmat saavat vinkkejä lasten hoitoon ja pääsevät jakamaan kokemuksia kaikenlaisesta, kuten lasten asioista.

Riittävästi samanlaisia asioita kokeneet ihmiset voivat solmia tukemiseen ja auttamiseen tähtääviä vastavuoroisia suhteita. Samalla, kun ryhmässä käsitellään kriisiä ja vaikeita elämäntilanteita, voidaan saavuttaa yhteisyyttä ja ystävyysuhteita toisten ryhmäläisten kanssa. Muun muassa vanhemmuuden tukemiseen ja itsensä kehittämiseen tähtäävissä ryhmissä tärkeää on ilo ja yhdessäolo. (Holm ym. 2010, 25.)

”Vierailijat hyvä ja hyödyllinen juttu”

Avoimessa päiväkodissa ryhmä toimii ikään kuin peilinä, jota kautta voi oppia uutta itsestään. Ryhmässä olevat voivat saada uutta tietoa esimerkiksi koulutuksissa. Toimintaan sitoutuakseen osallistujan tulee voida tuntea saavansa siitä jotakin etuja

tai hyötyä, joita on esimerkiksi palvelut tai muut rahalliset edut, uudet ihmissuhteet ja arvostus. (Holm ym. 2010, 18.)

10.3 Avoimen päiväkodin ilmapiiri

Kyselylomakkeisiin vastaajista monet kokevat henkilökunnan positiivisen olemuksen edesauttavan viihtymistä avoimessa päiväkodissa. Ensikertalaiselle tuleminen ryhmään vaatii usein rohkeutta ja motivaatiota. Erityisen merkityksellinen rooli vertaisohjaajalla on uuden ryhmäläisen vastaanottamisessa ja erityisesti ryhmän ensitapaamisessa. Arvostava ja hyväksyvä vuorovaikutus on keskeinen edellytys, jotta onnistutaan saamaan henkilö tuntemaan itsensä tervetulleeksi ryhmään. (Holm ym. 2010, 51.)

10.4 Avoimen päiväkodin toiminnan monipuolistaminen

Kysyttäessä, mitä kehitettävää avoimen päiväkodin toiminnassa olisi, vastauksia ei tullut kovinkaan monta. Tämä antaa kuvan siitä, että suuri osa avoimen toimintaa käyttävistä on pelkästään tyytyväinen paikkaan eikä osannut sanoa mitään kehitettävää. Eräs vastaajista kommentoi seuraavanlaisesti:

”Mahtavaa, että kaupunki tarjoaa kotona oleville lapsille ja äideille tällaista toimintaa”

Huomautettavaa ja kehittämisehdotuksia tuli avoimen päiväkodin toiminnan sisällön monipuolistamisesta, kuten musiikkileikkituokioista. Aikuiset pitävät ulkoilua tärkeänä ja kevään kynnyksellä se olisi haluttua retkien, piknikin ja ulkona pidettävien laulutuokioiden merkeissä. Vanhemmat pitävät tärkeänä laulujen monipuolisuutta ja vaihtelevuutta. Musiikkileikkituokio on hauska ja viihdyttävä hetki lapsin ja vanhemman välillä. Siinä aikuinen saa viettää mukavaa sekä läheistä yhdessäoloa lapsensa kanssa. Tällaiset vertaistukiryhmät ovatkin yhdessäolo- ja aktiviteettiryhmiä, joissa saattaa syntyä uusia yhteyksiä, ja eristäytyminen voi sitä kautta vähentyä (Holm ym. 2010, 16). Vanhemmat toivovat myös uutta toimintaa aikuisille.

”MLL:n asiantuntija voisi käydä useammin”

Kommentteja ei tullut laisinkaan avoimen päiväkodin tunnelmasta tai viihtyvyydestä, mistä on pääteltävissä se, että vanhemmat ja lapset ovat tyytyväisiä päiväkodin ilmapiiriin.

10.5 Kerhotoiminta lapsen kehittymisen tukena

Kyselylomakkeen viimeinen kysymys käsitteli avoimen päiväkodin kerhotoimintaa. Kysyimme, käyttääkö vastaaja kerhotoimintaa ja mitä mieltä hän on siitä. Vastauksia tuli vain muutama, sillä suurin osa avoimessa päiväkodissa käyvien vanhempien lapsista ei ollut mukana kerhotoiminnassa. Vastauksista ilmenee, että kyseisen toiminnan sisällöstä pidetään paljon. Vanhemmat arvostavat kerhoa itseään ja sen toimintaa sekä ruokailua, ulkoilua ja käytöstapojen oppimista.

”Lapsi kehittyy paljon, osaa ottaa toiset huomioon ja odottelee vuoroa”

Tärkeää lapsen oppimiselle onkin käytöstavat, sosiaalisten taitojen kehittyminen sekä rajojen asettaminen. Se on yksi tapa tuottaa havainto lapselle siitä, että asioihin voidaan vaikuttaa. Nykyään lasten kasvatuksessa on puheenaiheena jälleen rajat ja niiden välttämättömyys. Vaikka usein arkielämässä rajat asetetaankin käskyjen ja kieltojen avulla, niin pelkät kiellot eivät ole kuitenkaan rajoittamista, vaan sitä ovat yhtäläillä positiiviset toiveet ja odotukset, jotka kohdistetaan lapseen. (Keltikangas-Järvinen 2006, 66.)

Sosiaaliset taidot ovat käyttäytymisen muotoja, niitä tarvitaan menestymiseen sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa edellyttävissä tilanteissa, kuten esimerkiksi leikkiin pääsemiseen ja toiminnan jatkumiseen. Näitä taitoja ovat muun muassa kyky yhteistoimintaan, selkeät kommunikointitaidot vuorottelutaidot, kyky tehdä kompromisseja, mutta silti pitää puolensa, empaattisuus ja tunteiden, sovelias ilmaiseminen sekä taito työskennellä itsenäisesti ja noudattaa ohjeita. (Kronqvist, 2002, 10–11.)

Avoim päiväkot on siitä hyvä, että siellä ei ole niin paljon lapsia kuin normaalissa päiväkotiryhmässä. Tällöin aikuiset pystyvät kohdistamaan huomionsa paremmin lapseen yksilönä. Avoimen päiväkodin ilmapiiri on myös rauhallisempi kuin tavallisessa päiväkodissa.

Alle 3-vuotias lapsi saattaa kärsiä, jos hänellä on liian paljon sosiaalisia kontakteja, sillä hän ei pysty käsittelemään niitä. Myös liialliset häiriötekijät saattavat vaikuttaa lapsen aivojen kehitykseen, kuten esimerkiksi kognitiiviseen ja kielelliseen kehitykseen. Liialliset sosiaaliset kontaktit ja häiriötekijät ympäristössä voivat aiheuttaa lapselle levottomuutta sekä stressiherkkyyden lisääntymistä. (Keltikangas-Järvinen 2009.)

11 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli hyvin selvä, sillä 30 vastaajasta vain yksi oli mies. Avoimen päiväkodin kävijät ovat melkein kaikki naisia, mikä johtunee siitä, että suurin osa synnyttäneistä äideistä jää äitiysloman jälkeen vielä kotiin hoitamaan lasta. Isät jäävät harvemmin hoitovapaalle. Ainut mies, joka täytti kyselyn, on työssäkäyvä.

Vastanneiden ikäjakauma painottuu 30–40 ikävuoteen 63 %, seuraavaksi eniten avoimessa päiväkodissa käyvät 20–30 -vuotiaat vanhemmat 27 %. Yli 40-vuotiaita vanhempia käy avoimessa päiväkodissa 10 %. 30–40 -vuotiaat vanhemmat ovat selvästi suurin kävijäjoukko, mikä kertoo siitä, että nuoremmat eivät välttämättä rohkene lähteä uuteen paikkaan tuntemattomien seuraan yksin. Heille olisi todennäköisesti helpompaa mennä mukaan avoimen päiväkodin toimintaan, jos siellä olisi tuttuja tai, jos sinne menisi ystävän kanssa. Yli 40-vuotiaita äitejä ja isiä ei ole niin paljon kuin 30–40-vuotiaita, minkä takia takia se on pienin kävijäryhmä avoimessa päiväkodissa. Yli 40-vuotiailla vanhemmilla on useimmiten jo vahva tukiverkosto ja vanhempia lapsia, jotka pitävät huolta nuoremmista sisaruksistaan. Tämän lisäksi sisaruksista on seuraa ja esimerkkiä toisilleen. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan ensisynnyttäjän keski-ikä on vuonna 2006 ollut 28 vuotta (Tilastokeskus 2007). Tämä näkyy myös tutkimuksessamme, sillä avoimessa päiväkodissa käy eniten 30–40-vuotiaita vanhempia. Nykyään ensisynnyttäjän ikä on vanhempi. Ihmiset haluavat opiskella ja saada sen jälkeen vakituisen työpaikan, ennen kuin alkavat suunnitella perhettä.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että 28 % :lla vanhemmista on alle 1-vuotias lapsi ja 23 %:lla on 1-vuotias lapsi, sekä 21 %:lla 2-vuotias lapsi. Tästä on pääteltävissä, että vauva-ikäisten lasten äitejä on eniten kotona hoitamassa lapsia. Eräässä kyselyn vastauksessa äiti oli kirjoittanut toivovansa enemmän vauva-aikoja. Kotiäidit kaipaavat vertaistukea ja seuraa toisista samassa elämäntilanteessa olevista äideistä. Avoimessa päiväkodissa äidit pääsevät vaihtamaan kokemuksiaan ja neuvoja

toistensa kanssa. Samalla he pääsevät pois kodin pienistä ympyröistä. Avoin päiväkotiki on hyvä keino saada ohjattua toimintaa lapsille ja samalla vanhemmat pääsevät tutustumaan asuinympäristön toisiin lapsiperheisiin. (Oulun kaupunki 2010.)

Yksilapsisia perheitä käy eniten Ristinummen ja Vaahteramäen avoimissa päiväkodeissa 11/30. Perheitä, joissa on kaksi lasta, käy avoimessa päiväkodissa 9/30, kolmilapsisia perheitä 6/30 ja nelilapsisia 4/30. Yksilapsiset perheet ovat suurin joukko avoimessa päiväkodissa kävijöitä. Yksilapsisen perheen vanhemmat haluavat lapselleen seurata muista lapsista, niin että lapsen sosiaaliset taidot kehittyvät ja lapsi oppii toimimaan muiden lasten kanssa. Erityisen tärkeä on lapsen leikin kehitys. Leikki on sosiaalinen tapahtuma, mikä syntyy yhteisöllisyydestä. Lapset ratkovat ongelmia yhdessä ja keksivät uusia sekä harjoittelevat erilaisia taitoja (Varttua.) Näin ei välttämättä tapahdu, jos lapsella ei ole sisarusia.

Avoimen päiväkodin kävijöistä 58 % on naimisissa, 29 % on avoliitossa, 3 % uusioperheitä sekä 10 % yksinhuoltajia. Yksinhuoltajien pieni lukumäärä voi johtua siitä, että heidän taloudellinen tilanteensa ei salli äidin kotona olemista, vaan vanhempi joutuu käymään töissä lapsensa hyvinvoinnin hyväksi. Tällöin lapsi on usein perhepäivähoidossa tai päiväkodissa. Naimisissa ja avoliitossa olevilla vanhemmilla on mahdollisuus olla kotona hoitamassa lapsia ja esimerkiksi käyttää avoimen päiväkodin palveluja, koska perheen toinen osapuoli on yleensä töissä.

Eniten avoimessa päiväkodissa käyviä ovat kotiäidit, joita ilmeni kyselyssä 81 %. Ja kuten aikaisemmin mainittiin, kotiäideillä on helpompi lähteä kodin ulkopuolelle lastensa kanssa. Tämä johtuu siitä, että heidän ei tarvitse huolehtia perheen rahan saannista talouteen. Kotiäidit kaipaavat piristystä arjen rutiineihin. Päivärytmi saattaa useimmiten olla hyvinkin samanlainen ja avoimen päiväkotiin tulo katkaisee viikon erilaisella ohjelmalla. Avoimessa päiväkodissa lapset nauttivat toisten lasten seurasta ja samalla oppivat suvaitsemaan erilaisia ihmisiä. Samalla äidit saavat pienen hengähdystauon lapsenhoidosta ja pääsevät yhden vastaajan sanojen mukaan ”juomaan jonkun muun keittämää kahvia”.

Avoim varhaiskasvatus on ohjattua toimintaa sellaisille lapsille, joita vanhemmat hoitavat kotona. Avoimen toiminnan tavoitteena on tukea perheitä lasten kasvatuksessa ja hoidossa silloin, kun perheellä ei ole tarvetta kokopäiväiseen hoitoon ja lapselle on päätetty kotihoito. Tämä toiminta sopii myös hyväksi vaihtoehdoksi kokopäivähoidolle, jos molemmat tai toinen vanhemmista on kotona. (Oulun kaupunki 2010.)

Suurin osa eli 16/30 sai kuulla avoimesta päiväkodista ystävältään. Lähipiirissä tieto kulkee paremmin ja sieltä saatu tieto on henkilökohtaisesti luotettavampaa. Esimerkiksi neuvolasta saatu tieto ei anna niin suurta merkitystä kuin ystävältä saatu tieto. Varsinkin, jos ystävä on itse käynyt avoimessa päiväkodissa, hän voi kertoa omista kokemuksistaan ja vastata ystävää askarruttaviin kysymyksiin. Tämän lisäksi ystävykset voivat mennä avoimeen päiväkotiin yhdessä, jolloin ensikertalaisella ei ole niin suuri kynnys osallistua avoimen päiväkodin toimintaan.

Neuvolan kautta tiedon avoimen päiväkodin toiminnasta sai 10/30 vastaajaa. Neuvolassa pyritään tukemaan vanhempia ja heidän kasvatustapojensa. Neuvolasta saa tietoa erilaisista avoimen toiminnan paikoista, joihin vanhempi voi mennä lastensa kanssa. Neuvola on luotettava ja ammattitaitoinen tiedonlähde, jossa käyminen kuuluu pienten lasten vanhempien elämään. 5 vastaajista sai tietoa perheeltä, yhden vastaajan äiti oli ammatinsa kautta kertonut avoimesta päiväkodista.

Vanhemmilta kysyttäessä avoimen päiväkodin tärkeydestä 60 % vanhemmista vastasi leikin olevan tärkein syy siellä käymiseen. Leikissä lapsi kasvattaa omaa ymmärrystään siitä kuka hän on, kehittää sanavarastoaan, oppii häntä ympäröivästä maailmasta, vahvistaa ihmissuhteitaan ja kokee yhdessä toisten lasten kanssa nauramisen parantavan voiman. (Murphy 2010, 6.)

Erittäin tärkeänä ajankäyttöä muualla kuin kotona pitää 18 % vanhemmista. 56 % vanhemmista on sitä mieltä että se on hieman tärkeää. Vanhemmat haluavat viettää aikaa muiden vanhempien kanssa, mutta eivät kuitenkaan pidä sitä merkittävän

tärkeänä asiana arjessaan. Vaikka vanhemmat nauttivat kotona olosta lastensa kanssa, he kuitenkin välillä kaipaavat seuraa muista äideistä. Avoin päiväkotitarjoaa mahdollisuuden niin äidille, kuin lapsellekin mukavaa yhteistä tekemistä muiden perheiden kanssa.

15 % vanhemmista kuului joukkoon, joka on muuttanut Vaasaan ja pitää erittäin tärkeänä avoimessa päiväkodissa käyvien toisten vanhempien seuraa. Uuteen paikkakuntaan voi olla vaikea sopeutua, jos siellä ei ole minkäänlaista tuttua tukiverkosta ja ystäviä. Avoimessa päiväkodissa voi tavata muita samassa elämäntilanteessa olevia vanhempia. Siellä käyminen estää vanhempaa ja lasta jäämästä yksin uudella paikkakunnalla. 8 % Vaasaan muuttaneista vanhemmista piti toisten vanhempien seuraa hieman tärkeänä, tärkeänä piti 15 % vanhemmista. Ei kovin tärkeänä tätä vaihtoehtoa piti 31 % vanhemmista ja 31 %:lla vanhempia tällä vaihtoehdolla ei ole merkitystä. Uskomme, että ne vanhemmat, jotka eivät ole viimeaikoina muuttaneet Vaasaan, eivät pitäneet vaihtoehtoa tärkeänä.

9 % vanhemmista on sitä mieltä, että avoin päiväkotitarjoaa erittäin tärkeää, kun puhutaan muiden vanhempien seurasta, 14 % piti sitä hieman tärkeänä. Suurin osa, 41 % vanhemmista, pitää tärkeänä, että avoimesta päiväkodista saa seuraa muista vanhemmista. 27 % on sitä mieltä, että muiden seura ei ole kovin tärkeää ja 9 %:lle vanhemmista ei ole merkitystä. Nämä tulokset ovat samankaltaisia edellä mainittujen tuloksien kanssa. Tästä voidaan päätellä, että suurin osa vanhemmista haluaa enneminkin seuraa lapsilleen kuin itselleen. Tämän lisäksi näillä vanhemmilla on todennäköisesti perhetaustassaan jo vahva tukiverkosto takanaan.

Muita syitä, jotka ovat vanhempien mielestä tärkeitä avoimessa päiväkodissa, ovat sosiaalisuuden opettaminen lapsille, sosiaalinen tapahtuma sekä lapselle että äidille, asiantuntija-alustukset, tekemistä lapselle sekä tukea ja tietoa äidille. Myös avoimen päiväkodin mukava henkilökunta on tärkeänä osana päiväkodissa viihtymiseen. Vanhemmista 10 % pitää muita syitä erittäin tärkeinä, 30 % hieman tärkeänä, 20 % jonkin verran tärkeänä ja 40 %:lle muilla syillä ei ole merkitystä. Tästä kyselyn

viimeisestä kvantitatiivisesta osiosta voidaan päätellä, että lasten leikki ja leikkikaverit ovat tärkeimmässä osassa avoimessa päiväkodissa käymiseen.

Kvalitatiivisesta vastausosioista nousi esille tärkeimpänä asiana avoimessa päiväkodissa käymiseen leikkikavereiden tärkeys lapsille ja vanhempien aikuiskontaktit. Vanhemmat hakevat vertaistukea samassa elämäntilanteessa olevista muista vanhemmista. Avoimessa päiväkodissa lapsi oppii laulamaan, leikkimään, hyväksymään muiden lasten seuraa ja ymmärtämään sen, että on erilaisia lapsia. Varsinkin yksilapsisten perheiden lapset, joiden suuri kävijämäärä ilmeni tutkimuksessamme, voivat avoimessa päiväkodissa tottua toimimaan muiden lasten kanssa ja ottamaan muut huomioon.

”Ihana ilmapiiri, lapset saavat toisista lapsista seuraa, laulutuokio, toisten vanhempien seura”

”Ohjaajat, tutustuu myös muihin äiteihin, saa vinkkejä ja jakaa kokemuksia lasten asioissa ja muissakin”

”Mahdollisuus tutustua muihin lapsiin ja äiteihin. Järjestettyä toimintaa, kohtaustapaikka”.

Kehittämissosiossa ilmeni, että avoimen päiväkodin asiakkaat olivat tyytyväisiä toimintaan, tai eivät osanneet sanoa kehittämisideoita. Tämän takia vastausten määrä oli hyvin pieni. Yhtenä kehittämisen aiheena nousi kuitenkin esille musiikkituokioiden monipuolistaminen. Erilaiset tapahtumat olivat toivottuja.

”Ulos laulamaan kesän kynnyksellä”

”Muskarin ohjelma vaihtelevampi”

”MLL:n asiantuntija voisi käydä useammin”

Kun kysyimme, mitä mieltä vanhemmat ovat avoimen päiväkodin kerhotoiminnasta, vastauksia saatiin hyvin vähän. Tämä johtunee siitä, että moni avoimen päiväkodin

toimintaa käyttävän vanhemman lapset eivät ole mukana kerhotoiminnassa. Kuitenkin niistä vastauksista, joita saimme, selvisi kerhotoiminnan olevan ”loistava keksintö”. Eräs vastaaja otti esille sen, että lapsi haluaa jäädä helpommin kerhoon ilman äitiä, kun on jo aikaisemmin ollut siellä avoimessa toiminnassa vanhempansa kanssa. Siten henkilökunta ja paikka ovat tulleet jo tutuksi lapselle.

”Huippukerho.”

”Lapsi kehittyy paljon, osaa ottaa toiset huomioon, odottelee vuoroa.”

14 POHDINTAA

Avoimen päiväkodin toiminta on suosittua Vaasassa, ja sen takia mielestämme aihe oli ajankohtainen ja mielenkiintoinen. Toinen meistä oli ollut suuntaavassa harjoittelussa Vaahteramäen avoimessa päiväkodissa ja tästä työkokemuksesta on ollut paljon apua opinnäytetyötä tehtäessä. Olemme voineet käyttää hyväksi omakohtaisia kokemuksia tutkimustulosten käsittelyssä.

Avoin päiväkotitoiminta voi merkitä vanhemmille erilaisia asioita. Toisille se on hengähdyspaikka tai irrottautuminen rutiininomaisesta arjesta. Joillekin taas avoin päiväkotitoiminta on paikka, jossa voi seurustella muiden kanssa ja samalla lapsi pääsee leikkimään toisten lasten seurassa. Avoimeen päiväkotitoimintaan on helppo mennä, sillä sinne ovat kaikki tervetulleita ilman sitoumuksia. Avoin päiväkotitoiminta on myös edullinen vaihtoehto päivähoitolle. Vanhemmat saavat asiantuntijatietoa avoimessa päiväkodissa, muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliitosta voi käydä luennoitsijana kertomassa erilaisista asioista, jotka liittyvät kasvatukseen ja lapsiperheiden arkeen. Muilta vanhemmilta voi myös saada teille heille voi jakaa hyviä omakohtaisia vinkkejä ja kokemuksia lasten asioissa.

Avoimessa päiväkodissa käy eniten äitejä, joilla on noin 1-vuotias lapsi. Tutkimuksen kautta saimme huomata, kuinka tärkeä paikka avoin päiväkotitoiminta on vanhemmille ja heidän lapsilleen. Tärkeimmiksi asioiksi avoimissa päiväkodeissa nousi esille lasten väliset leikit sekä aikuisten saama seura ja vertaistuki. Nykyään Suomessa on alettu arvostaa leikkiä ihan eri tavalla kuin ennen. Aikaisemmin varhaiskasvatuksessa opetusta pidettiin leikkiä tärkeämpänä, mutta nyt on ymmärretty leikin tärkeys lapsen elämässä. Tänä päivänä pyritään ikään kuin piilottamaan opetus leikin lomaan, esimerkiksi sormien laskeminen hansikkaita päälle laitettaessa. Tällä tavoin lapsi oppii leikkiessään. Lapselle tärkeät kokemukset koostuvat yleensä arjen pienistä asioista ja niihin vanhemmat voivat vaikuttaa. Vanhetessaan lapsi muistaa vanhempiensa kanssa koetut iloiset leikkihetket, metsäretket ja roolileikit.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että vanhemmat haluavat saada lisätietoa erilaisista lapsia koskevista asioista. Näitä tietoja he voivat saada päiväkodin ohjaajilta, muilta vanhemmilta ja vierailevilta luennoitsijoilta. Vanhempia kiinnostaa tietotaito, jota tarvitaan jokapäiväisessä elämässä lapsen kanssa, kuten esimerkiksi miten tulee toimia, kun lapsi on sairas. Tutkimuksen mukaan vanhemmat jakautuivat niihin, joilla oli jo ennestään useampi lapsi ja niihin, joilla oli vasta yksi lapsi. Näiltä monilapsisten vanhemmilta on mahdollisuus saada kokemuksen kautta tullutta rikasta elämän tietoa.

Reliabiliteetti tarkastelee sitä, missä olosuhteissa jokin menetelmä on luotettava ja johdonmukainen. Tämä arviointi voi joskus kuitenkin olla ongelmallista, jos esimerkiksi kyselylomakkeen kysymys tuottaa ennalta-arvattavia vastauksia. Näitä kysymyksiä voi olla kuulumisien tai voinnin kysyminen; yleensä vastaus on ”hyvää”. Tämänäyttöiset vastaukset eivät välttämättä ole kovin luotettavia, sillä ne ovat sosiaalisesti hyväksyttäviä ja stereotyyppisiä vastauksia. Se, tekevätkö tämänäyttöiset vastaukset tutkimuksessa ongelman, riippuu siitä, miten tutkimuksessa suhtaudutaan kieleen ja totuuksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Tutkimustuloksia analysoitaessa täytyy ottaa huomioon myös se, että kaikki eivät ilmaise itseään samalla tavalla, kielenkäyttö ja ja puhuvat ovat tilannesidonnaisia (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Tutkimuksemme avoimissa kysymyksissä on jonkin verran tulkitsemisen varaa. Kysyttäessä avoimen päiväkodin kehittämis ehdotuksia osa käytti ympärilyöreitä vastauksia. Tähän saattaa vaikuttaa se, että vastaaja ei ollut perehtynyt tarpeeksi kysymykseen tai sitten hän ei halunnut ilmaista kehittämis ehdotuksiaan liian suorasti tai ympärilyöreiden vastauksien antaminen on vastaajan normaalia ilmaisua.

Validiteetti tarkastelee tutkimuksessa, onko se pätevä ja perustellusti tehty ja ovatko saadut tulokset ja tehdyt päätelmät ”oikeita”. Virheitä voi ilmetä esimerkiksi siinä, jos tutkija kysyy väärät kysymykset tai näkee periaatteita, suhteita virheellisesti tai sitten ei näe niitä ollenkaan. Validiteettiin liittyy keskeisesti tutkijan käsitys kielestä.

Laadullisessa tutkimuksessa pätevyys voidaan ymmärtää ennemminkin uskottavuudeksi ja vakuuttavuudeksi: kuinka hyvin tutkijan konstruktioit vastaavat kyselyyn vastanneiden henkilöiden tuottamia ja kuinka hyvin tutkija tuottaa nämä konstruktioit ymmärrettäväksi myös muille. Konstruktio on tietoa, joka rakentuu ja muotoutuu yksilön ajatteluprosessien kautta (Salovaara 2007). Tutkimuksella voidaan raapaista vain tutkittavan ilmiön pintaa, eikä sitä voida koskaan kuvata täysin sellaisena kuin se tutkijalle tutkimustilanteessa ilmenee (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tutkimuksen luotettavuutta lisää laaja vastaajajoukko. Kyselyistä saimme takaisin kaikki 30 kyselylomaketta, jotka olimme vieneet avoimiin päiväkodeihin. Jotta väärinymmärryksiltä vältyttiin, päiväkodin työntekijöille oli kerrottu, mistä on kysymys. Tutkimuksen tuloksia analysoitaessa oma ikämme ja elämäkokemuksemme aiheutti sen, että emme pystyneet pohtimaan tutkimustuloksia niin syvällisesti, kuin jos meillä olisi omakohtaista kokemusta äitiydestä. Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa vastaajien keskittyminen lomakkeen täytössä. Vanhemmat eivät ole välttämättä pystyneet rauhasa vastaamaan kysymyslomakkeeseen, jos lapsi on vaatinut vieressä huomiota. Joitakin vanhempia kyselyyn vastaaminen ei ehkä ole kiinnostanut, joten he ovat voineet täyttää lomakkeen miettimättä tarkemmin vastauksia.

Tutkimuksessamme tuli hyvin esille avoimen päiväkodin arvoja. Arvoihin kuuluvat muun muassa lapsen mahdollisuus leikkiin ja muiden vanhempien tapaaminen. Näitä vanhemmat pitivät tärkeimpinä asioina avoimen päiväkodin toiminnassa. Käytimme tutkimuksessamme toteavaa lähestymistapaa. Tutkimus pyrki keräämään kohteesta tietoa, mutta ei kuitenkaan pyri muuttamaan sitä. Sen lisäksi kerätään ihmisten arviointeja hyvistä ja huonoista puolista, mutta tavoitteena ei ole kuitenkaan toteuttaa niitä. (Routio 1997.) Tutkimuksemme tavoitteena ei ole niinkään parantaa avoimen päiväkodin toimintaa, vaikka kyselylomakkeessa olikin siihen viittaavia kysymyksiä, vaan selvittää asioita, joiden perusteella avoimet päiväkodit saavat tutkittua tietoa toiminnastaan ja voivat halutessaa kehittää sitä toivottuun suuntaan.

Tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa mielestämme kaikissa Vaasan avoimissa päiväkodeissa; tuloksia tulisi tarkastella rehellisesti. Näin ollen avoimen päiväkodin työntekijät saisivat realistisen kuvan toiminnastaan ja pystyisivät itsekin arvioimaan sitä. Usein kehittämisehdotukset otetaan avoimin mielin vastaan, ja jos henkilökunta ei ole saanut aiemmin palautetta avoimen päiväkodin toiminnasta, tämä tutkimus antaa ainakin viitteitä siitä, olisiko toiminnassa kehitettävää. Tutkimuksessa tuli ilmi avointen päiväkotien yleisin kävijäjoukko, joka oli alle 3-vuotiaiden lasten kotiäidit. Tätä tietoa soveltaen avoimen päiväkodin henkilökunta voisi suunnitella heille kohdistettua toimintaa.

Lähestymistapa tutkimukseen on hyvin ihmisläheinen. Tutkimustuloksiin on tutustuttu oman maailmankuvan kautta, olemme pyrkineet pohtimaan asioita omasta sekä avoimen päiväkodin käyttäjien näkökulmasta. Olemme halunneet tarkastella tutkimusta avointen päiväkotien asiakkaiden omasta kokemusmaailmasta käsin.

Tutkimuksessamme oli hieman hankalaa, kun kysymykset ja vastaukset olivat niin samankaltaisia kvantitatiivisessa osiossa. Näitä tuloksia oli vaikea tulkita, sillä helposti saattoi ryhtyä toistamaan samoja asioita. Tulokset eivät yllättäneet meitä kovinkaan paljon, koska osasimme odottaa tietynlaisia vastauksia oman työkokemuksemme kautta. Aiempien tutkimusten ja yleensäkin tiedon vähäisyys avoimista päiväkodeista vaikeutti opinnäytetyömme tekemistä. Tämän takia avoimesta päiväkodista kirjoitettava teoriaosuus oli haastava. Jos saisimme tehdä tutkimuksen uudelleen, muokkaisimme kyselylomaketta monipuolisemmaksi sekä suunnittelisimme tarkemmin ajankäytön. Hyviä jatkotutkimusaiheita voisi olla avoimen päiväkodin toiminnan kehittäminen tai miten avoin päiväkotikoti ehkäisee syrjäytymistä yhteiskunnassa.

Sosionomikoulutuksesta on ollut paljon hyötyä tehdessämme johtopäätöksiä vastauksista. Opinnäytetyön teko kokonaisuudessaan on opettanut meille paljon sosionomina. Olemme oppineet aiheeseen liittyvää teoriaa sekä syvempää katsomusta

varhaiskasvatukseen. Tulevaisuutta ajatellen opinnäytetyön teko on ollut erittäin antoisaa ja tarpeellista, sillä voimme soveltaa saatuja tietoja työelämässämme.

Toivottavasti opinnäytetyöstämme on hyötyä avoimille päiväkodeille kehittämistarkoituksessa. Opinnäytetyöstämme asiakkaat voivat saada tarpeellista tietoa avoimista päiväkodeista ja varhaiskasvatukseen liittyvistä asioista.

LÄHTEET

Duodecim. Terveyskirjasto. Hermanson, Elina 2008. [online] Päivitetty 18.9.2010. [viitattu 18.9.2010]. Leikki on lapsen työtä, Lapsiperheen oma kirja. Kustannus Oy Duodecim. Saatavilla [www-muodossa:](http://www.muodossa.com) <URL:http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=lok00037>

Hellsten, Tommy 1999. Vanhemmuus – vastuullista vallankäyttöä. Juva. WSOY.

Helne, Tuula 2002. Syrjäytymisen yhteiskunta. Saarijärvi. Gummerus kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna. Tammi.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna. Tammi.

Holm, Jaana, Päivi, Huuskonen, Oili, Jyrkämä, Sonja, Karnell, Anne, Laimio, Ilona, Lehtinen, Tapio, Myllymaa & Julia-Maarie, Vahtivaara 2010. Vertaistoiminta kannattaa. SOLVER palvelut Oy.

Jokinen, Eeva 2005. Aikuisten arki. Helsinki. Gaudeamus.

Kaskela Marja & Kekkonen, Marjatta 2008. Sosiaali- ja terveysministeriö. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kauhanen, Saija 1998. Kohti uudenlaista isyyttä. Joensuu. Joensuun yliopistopaino.

Keltikangas-Järvinen, Liisa 1994. Hyvä itsetunto. Juva. WSOY.

Keltikangas-Järvinen, Liisa 2006. Tunne itsesi, suomalainen. Juva. WSOY.

Keltikangas-Järvinen, Liisa 2009. [online] Julkaistu 26.2.2009 [viitattu 26.10.2010]. Saatavilla [www-muodossa:](http://www.muodossa.com) <URL:<http://www.yle.fi/elavaarkisto/?s=s&g=5&ag=113&t=&a=6820>>

Kronqvist, Eeva-Liisa. Vertaissuhteet lapsen kehityksessä. [online] Päivitetty 25.3.2002. [viitattu 18.9.2010]. Saatavilla [www-muodossa:](http://www.muodossa.com) <URL:<http://wwwedu.oulu.fi/homepage/elkronqv/artikkel/vertsuht.htm>>

Kurvinen, Auli, Neuvonen, Sohvi, Sivén, Tuula, Vartiainen, Jari, Vihunen, Riitta & Marika Vilén 2008. Lapsuus, erityinen elämänvaihe. Helsinki. WSOY. Oppimateriaalit Oy.

L361/1983. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. 8.4.1983.

L451/1990. Laki lasten päivähoidosta. 19.1.1973.

Lehto, Pekka. Mielenterveyden ongelmista: Syrjäytyminen [online]. Päivitetty 12.9.2007 [viitattu 15.9.2010]. Saatavilla [www-muodossa.com](http://www.muodossa.com): <URL:http://mielenterveys.info/ongelma_syrjaytyminen.html>.

Matilainen, Tuulia 2008. Lapsi elää rutiineista, helppo ja hyvä arki. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino Oy,

Murphy, Ann Pleshette 2010. Lastenleikkiä, kuinka kasvatat fiksuja, terveitä ja huomaavaisia lapsia syntymästä 12-vuotiaaksi. Helsinki. Schildts Kustannus Oy.

Oulun kaupunki 2010. Sosiaali- ja terveyspalvelut, Avoin varhaiskasvatus [online]. Päivitetty 24.9.2010 [viitattu 20.9.2010]. Saatavilla [www-muodossa.com](http://www.muodossa.com): <URL:<http://www.ouka.fi/sote/paivahoito/avoinvarhaiskasvatus.html>>.

Partio, Liisa 2010. Aina uusien vanhempien rinnalla. Lapseemme. Nro 3, 47.

Polamo, Kim 2009. 100 ja 1 kysymystä päivähoidosta. 2 p. Helsinki. Painopaikka Picaset Oy.

Pulkkinen, Lea 2004. Mukavaa yhdessä, sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy

Päihdelinkki 2006. Hyvä vanhemmuus [online]. Päivitetty 24.3.2010 [viitattu 20.9.2010]. Saatavilla [www-muodossa.com](http://www.muodossa.com): <URL:<http://www.paihdelinkki.fi/Tietoiskut/337-hyva-vanhemmuus>>.

Routio, Pentti 2007. Empiirisen tutkimuksen suunnittelu [online]. Päivitetty 3.8.2007 [viitattu 29.10.2010] Saatavilla [www-muodossa.com](http://www.muodossa.com): <URL:<http://www2.uiah.fi/projects/metodi/044.htm#norm>>

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [online]. [viitattu 29.10.2010] Tampere : Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavilla [www-muodossa.com](http://www.muodossa.com): <URL:<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>>.

Salovaara, Hanna 2007. Oppimiseen liittyviä käsitteitä. Oulun Yliopisto [online]. Päivitetty 24.11.1997 [viitattu 29.10.2010]. Saatavilla [www-muodossa.com](http://www.muodossa.com): <URL:<http://wwwedu.oulu.fi/okl/lo/kt2/kasitt.htm>>

Sihvola, Seija 2002. Voimaa vanhemmuuteen. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Späre, Päivi 2009. Leikki on peili lapsen maailmaan. Nro2. 9-11.

Tilastokeskus. Ensimmäisen avioliiton solmineiden naisten ja ensisynnyttäjien keski-ikä 1981-2006 [online]. Päivitetty 4.5.2007. [viitattu 20.10.2010] Saatavilla www-muodossa: <URL:http://www.stat.fi/til/ssaaty/2006/ssaaty_2006_2007-05-04_kuv_001.html>

Vaasan kaupunki 2006. Vaasan Varhaiskasvatussuunnitelma, Microsoft PowerPointesitys [online]. Päivitetty 5.4.2006 [viitattu 21.9.2010]. Saatavilla www-muodossa: <URL:<http://www.vaasa.fi/Link.aspx?id=451654>>.

Vaasan kaupunki 2010a. Varhaiskasvatuspalvelut, Leikkitoiminta [online]. Päivitetty 9.8.2010 [viitattu 20.9.2010]. Saatavilla www-muodossa: <URL:http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Lapset_nuoret/Varhaiskasvatuspalvelut__Paiva_hoito_/Leikkitoiminta>.

Vaasan kaupunki 2010b. Varhaiskasvatuspalvelut, Päiväkodit [online]. Päivitetty 28.1.2010 [viitattu 20.9.2010]. Saatavilla www-muodossa: <URL:http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Lapset_nuoret/Varhaiskasvatuspalvelut__Paiva_hoito_/Paivakodit>.

Vaasan kaupunki 2010c. Varhaiskasvatuspalvelut, Ristinummen avoin päiväkotit [online]. Päivitetty 29.9.2010 [viitattu 15.9.2010]. Saatavilla www-muodossa: <URL:http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Lapset_nuoret/Varhaiskasvatuspalvelut__Paiva_hoito_/Leikkitoiminta/Ristinummen_avoin_paivakoti_>.

Vaasan kaupunki 2010d. Varhaiskasvatuspalvelut, Vaahteramäen avoin päiväkotit ja leikkipuisto [online]. Päivitetty 29.9.2010 [viitattu 15.9.2010]. Saatavilla www-muodossa: <URL:http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Lapset_nuoret/Varhaiskasvatuspalvelut__Paiva_hoito_/Leikkitoiminta/Vaahteramaen_avoin_paivakoti>.

Varsinais-Suomen Lastensuojelukuntayhtymä 1999. Vanhemmuuden roolikartta [online]. [viitattu 21.9.2010]. Saatavilla www-muodossa: <URL:http://www.vslk.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=11>.

Varttua. Stakes. Päivitetty 13.12.2006 [viitattu 18.9.2010] Saatavilla www-muodossa <URL:http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/tapatoimia/leikkiminen/leikki_kieli_oppiminen.htm>

Vastaanottaja Sari Herttua
 Organisaatio Vaanteramäen
 avoin päiväkerho

Päivämäärä 18.5.2010

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Opiskelen Vaasan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan
 ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutusohjelmassa (sosionomi 210 op).
 Opintoihini kuuluu opinnäytetyö (20 op).

Opinnäytetyöni aihe on: Avainien päiväkerhon ^{merkitys vanhemmille}
~~toimintaa käyttävät vanhemmat~~

Opinnäytetyön ohjaajana toimii lehtori Ahti Nyman, puh 0400 113 959, e-mail:
 ahti.nyman@pau.fi, postiosoite Ahti Nyman, Sosiaaliala, Wolffintie 30, 65100 Vaasa

Pyydän kohteliaimmin lupaa saada suorittaa opinnäytetyöhöni liittyvä tiedonkeruu
 organisaatioinne ^{Vaanteramäen} ^{avoimista päiväkerhoista}. Aineisto kerätään niin että vastaajat pysyvät
 anonyymeinä, ja kerätty aineisto tulee ainoastaan tutkijan käyttöön tätä tutkimusta
 varten. Tutkimuksen valmistuttua kerätty aineisto hävitetään. Tutkimusraportti
 toimitetaan organisaatioonne tutkimuksen valmistuttua.

Oma nimi ja yhteystietosi

Mira Malkamäki

Liitteet: tutkimussuunnitelma

Tutkimuslupa myönnetty Tutkimuslupa evätty

Päivämäärä 18.5.2010

Allekirjoitus: Sari Herttua

Vastaanottaja Marita Paajanen

Organisaatio Ristinummen
avoin päiväkot

Päivämäärä 18.5.2010

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Opiskelen Vaasan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutusohjelmassa (sosionomi 210 op). Opintoihini kuuluu opinnäytetyö (20 op).

Opinnäytetyöni aihe on: Avaimien puakotien merkitys vanhemmille päiväkotien toimintaa käyttävistä vanhemmista, ja kohderyhmänä ovat: Avaimien puakotien käyttäjät vanhemmat.

Opinnäytetyön ohjaajana toimii lehtori Ahti Nyman, puh 0400 113 959, e-mail: ahti.nyman@puu.fi, postiosoite Ahti Nyman, Sosiaaliala, Wolffintie 30, 65100 Vaasa

Pyydän kohteliaimmin lupaa saada suorittaa opinnäytetyöhöni liittyvä tiedonkeruu organisaatioinne Ristinummen avoin päiväkot. Aineisto kerätään niin että vastaajat pysyvät anonyymeinä, ja kerätty aineisto tulee ainoastaan tutkijan käyttöön tätä tutkimusta varten. Tutkimuksen valmistuttua kerätty aineisto hävitetään. Tutkimusraportti toimitetaan organisaatioonne tutkimuksen valmistuttua.

Oma nimi ja yhteystietosi

Mira Malkamäki

Liitteet:

tutkimussuunnitelma

Tutkimuslupa myönnetty Tutkimuslupa evätty

Päivämäärä 18.5.2010.....

Allekirjoitus: Marita Paajanen.....

AVOIN PÄIVÄKOTI, KYSELY VANHEMMILLE

Hei! Olen Vaasan Ammattikorkeakoulun viimeisen vuoden sosionomi-opiskelija ja valmistun koulusta jouluna 2010. Teen opinnäytetyötä aiheena Avoimien päiväkotien merkitys vanhemmille kunnassa ja tämä kysely on opinnäytetyötäni varten.

Kysely tehdään nimettömästi, palautetut kyselyt käsitellään luottamuksellisesti ja jäävät ainoastaan minun haltuuni, jotta voin analysoida niitä opinnäytetyötäni varten.

Toivon, että vastaisitte kysymyksiin, jotta saisin analysoitua avoimien päiväkotien merkitystä mahdollisimman tarkasti! Kyselyn voit palauttaa siihen avoimeen päiväkotiin, josta sen sait. **Palautus viikkoon 21 mennessä!**

Kiitos etukäteen vaivannäöstä ja hyvää kesän odotusta!

Ystävällisin terveisin, Mira Malkamäki

1. Oletko Nainen___ Mies___
2. Ikäsi _____
3. Kuinka monta lasta sinulla on? _____
4. Lastesi iät _____
5. Oletko ___ naimisissa
 ___ eronnut
 ___ avoliitossa
 ___ uusioperhe
 ___ joku muu, mikä? _____
6. Avoin päiväkoti, jossa käyt lapsesi kanssa

7. Ovatko lapsesi päivähoidossa? (Sen lisäksi,että käyvät avoimessa
pväk)
___ Kyllä
___ Ei
8. Kauanko olet käynyt avoimessa päiväkodissa?

9. Mistä/Keneltä kuulit avoimesta päiväkodista?

10. _____

11. Mikä syy sai sinut lähtemään sinne lapsesi kanssa? Merkitse tärkeysjärjestykseen numeroilla yhdestä viiteen (1-5).

___ halusit lapsellesi leikkikavereita

___ ajankäyttöä muualla kuin kotona

___ olet muulta paikkakunnalta, etkä tunne ihmisiä kaupungista.

Kaipaat seuraa muista vanhemmista

___ olet yksinäinen ja kaipaat seuraa muista vanhemmista

___ joku muu, mikä? _____

12. Oletko

___ kotiäiti/-isä

___ työssäkäyvä

___ opiskelija

___ joku muu, mikä? _____

13. Mitä hyvää mielestäsi avoimessa päiväkodissa on?

14. Mitä kehitettävää?

15. _____

16. Mikäli käytät lapsellesi avoimen päiväkodin kerhotoimintaa, niin
mitä mieltä olet siitä? Mitä hyvää ja mitä kehitettävää?

KIITOS VASTAAMISESTA!